



جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

برنامه درسی

دوره: کارشناسی ارشد فاپیوسته

رشته ادبیات عربی

اصلاح عنوان

گروه: زبان و ادبیات عربی



براساس مصوبه جلسه مورخ ۹۶/۱۱/۱۱ و به استناد صورتجلسه شماره ۱۶ به
تاریخ ۱۳۹۵/۰۷/۲۵ گروه تخصصی زبان و ادبیات عربی به تصویب رسیده است.

بسم الله الرحمن الرحيم

برنامه آموزشی اصلاح عنوان شده دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته ادبیات عربی

گرایش: -

نام رشته: ادبیات عربی

دوره: کارشناسی ارشد ناپیوسته

گروه آموزشی: علوم انسانی

نوع مصوبه: اصلاح عنوان

گروه تخصصی: زبان و ادبیات عربی

ماده ۱- بر اساس مصوبه جلسه مورخ ۹۶/۱۱/۱۱ و به استناد صورتجلسه شماره ۱۶ گروه زبان و ادبیات عربی به تاریخ ۱۳۹۵/۰۷/۲۵، با اصلاح عنوان برنامه بازنگری شده رشته زبان و ادبیات عربی، به ادبیات عربی موافقت شد.

ماده ۲- عنوان برنامه از تاریخ تصویب، از «زبان و ادبیات عربی» به «ادبیات عربی» اصلاح می گردد.

ماده ۳- نظر به این که عنوان رشته در برنامه آموزشی بازنگری شده مورخ ۹۵/۰۷/۲۵ «زبان و ادبیات عربی» درج شده است، پذیرفته شدگان سال تحصیلی ۹۶-۹۷ با همان عنوان فارغ التحصیل خواهند شد و این برنامه درسی شامل دانشجویانی است که از شروع سال تحصیلی ۱۳۹۷-۱۳۹۸ به بعد وارد دانشگاهها و مراکز آموزش عالی کشور می شوند.

ماده ۴- برنامه آموزشی اصلاح عنوان شده «ادبیات عربی» در دره کارشناسی ارشد به تمامی دانشگاهها و موسسات آموزش عالی مجری، برای اجرا ابلاغ می گردد.

عبدالرحیم نوه‌ابراهیم

دبير شورای عالي برنامه‌ريزي آموزشی

وابسته





جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

شورای عالی برنامه ریزی آموزشی

بازنگری

برنامه درسی

دوره: کارشناسی ارشد

رشته: زبان و ادبیات عربی



مصوب هشتادمین جلسه کمیسیون برنامه ریزی آموزش عالی مورخ ۱۳۹۵/۰۷/۲۵

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

بازنگری برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد رشته ادبیات عربی

براساس مصوبه هشتادمین جلسه کمیسیون برنامه ریزی آموزش عالی مورخ ۹۵/۰۷/۲۵
برنامه بازنگری دوره کارشناسی ارشد رشته ادبیات عربی به تصویب رسیده است.

ماده ۱- این برنامه از تاریخ ۹۵/۰۷/۲۵ جایگزین برنامه درسی مقطع کارشناسی ارشد رشته زبان و ادبیات عربی گرایش ادبیات عرب مصوب ۶۳۱ مورخ ۸۵/۰۴/۱۹ شده است و برای دانشجویانی که از این به بعد وارد دانشگاه می شوند لازم الاجرا می باشد.

ماده ۲- برنامه درسی بازنگری شده مقطع کارشناسی ارشد رشته ادبیات عربی در سه فصل: مشخصات کلی، جداول و سرفصل دروس برای اجرا به دانشگاههای مجری ابلاغ می شود.

عبدالرحیم نوہابراهیم

دبیر شورای عالی برنامه ریزی آموزشی

۱۴۰۱



فهرست مطالب

صفحه

عنوان

فصل اول: مشخصات کلی برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد ادبیات عربی	مقدمه
۱. تعریف.....	
۲. اهداف (اصلی و فرعی).....	
۳. اهمیت و ضرورت.....	
۴. تعداد واحدهای آموزشی و پژوهشی و شیوه انتخاب آنها.....	
۵. نقش توانایی و شایستگی دانشآموختگان.....	
۶. شرایط و ضوابط ورود به دوره.....	
۷. مواد امتحانی و ضرایب آن.....	
۸. منابع امتحانی.....	
فصل دوم: جدول عناوین و مشخصات دروس	
۱. جدول عناوین و مشخصات دروس.....	
۲. دروس جبرانی.....	
فصل سوم: شرح تفصیلی سرفصل رشته ادبیات عربی	
۱. تحلیل صرفی و نحوی متون ادبی.....	
۲. تحلیل متون ادبی با رویکرد بلاغت قدیم و جدید.....	
۳. نقد و مکتب‌های ادبی.....	
۴. تفاسیر ادبی قرآن کریم.....	
۵. روش تحقیق و سمینار در مسائل ادبی.....	
۶. تحلیل و نقد شعر و نثر از آغاز تا پایان دوره اموی.....	
۷. تحلیل و نقد شعر در دوره عباسی.....	
۸. تحلیل و نقد نثر در دوره عباسی.....	
۹. تحلیل و نقد شعر دوره معاصر.....	
۱۰. تحلیل و نقد نثر دوره معاصر.....	
۱۱. ادبیات تطبیقی.....	
۱۲. ادبیات مقاومت.....	
۱۳. ادبیات داستانی.....	
۱۴. ادبیات عرفانی.....	
۱۵. روش تدریس متون ادبی.....	
۱۶. ادبیات عامیانه.....	
۱۷. شاهکارهای ادبی جهان.....	
۱۸. پایان‌نامه.....	



فصل اول

مشخصات کلی بر قامه دوره کارشناسی رشته ادبیات عربی

Arabic Literature



رشته زبان و ادبیات عربی، جایگاه درخوری در شناخت فرهنگ و تمدن عظیم اسلامی دارد. از این رو، در بیشتر دانشگاه‌های شناخته شده دنیا و دانشگاه‌های معروف کشورمان، از دیرباز حضوری مؤثر و فعال داشته است. پس از انقلاب اسلامی، به خاطر ماهیت فرهنگی این رشته، به شدت گسترش یافت تا آنجا که در بیشتر دانشگاه‌های دولتی و آزاد، در مقاطع کارشناسی، ارشد و دکتری راه اندازی گردید.

زبان عربی، افزون بر اینکه زبان قرآن و زبان دینی مسلمانان و حامل میراث تمدن اسلامی است، یکی از زبان‌های زنده دنیا هم به شمار می‌رود و صدها میلیون انسان در بیش از ۲۰ کشور به آن تکلم می‌کنند و با زبان و ادبیات فارسی، به شکل بینظیری، پیوند تاریخی و فرهنگی دارد. بدیهی است که سیاستگزاران فرهنگی و آموزشی کشور به زبان و ادبیات آن توجه ویژه‌ای کنند تا آنجا که در قانون اساسی جمهوری اسلامی، در ماده ۱۶ ضرورت آموزش زبان عربی از سطوح راهنمایی تا پایان دوره متوسطه الزامی شده است.

۱. تعریف:

رشته زبان و ادبیات عربی دو بخش دارد:

بخش اول: «زبان عربی» و بخش دوم: «ادبیات عربی» است؛ اما تا سال ۱۳۸۵ این رشته با عنوان کلی «زبان و ادبیات عرب» ارائه می‌شد.^۱

تحقیقی که از دانشگاه‌های کشورهای عربی و غیرعربی صورت گرفت، نشان داد که گرایش‌هایی مانند: «قسم تعلیم اللغة» (گرایش زبان) و «قسم الأدب» (گرایش ادبیات) و قسم «النقد والأدب المقارن» (گرایش نقد و ادبیات تطبیقی) هم وجود دارد. بنابراین، گروه زبان و ادبیات عربی دانشگاه تربیت مدرّس پس از مدت‌ها بحث و بررسی و مشورت با صاحب‌نظران داخلی و خارجی، به ویژه در چند همایش مدیران گروه‌های عربی به این نتیجه رسید که گرایش‌ها و رشته‌های مستقلی چون ادبیات عربی و آموزش زبان عربی ایجاد کنند. به فضل خداوند و پس از انجام تلاش‌ها و پیگیری‌های فراوان، گروه موفق شد در سال ۱۳۸۷ گرایش ادبیات عربی، و در سال ۱۳۹۲ رشته آموزش زبان عربی را دایر کند، و اینک پس از یک دوره شش ساله از اجرای برنامه درسی گرایش ادبیات عربی به بازنگری آن پرداخته و آن را در قالب رشته ادبیات عربی ارائه می‌کند.

۲. اهداف:

الف. هدف اصلی:

تربیت نیروی فرهیخته و پژوهشگران متعدد در عرصه فرهنگ و ادب عربی.

ب. اهداف فرعی:

۱. فهم عمیق زبان وحی و متون عربی اسلامی



۱. آنچه که تاکنون درباره نام رشته فوق‌الذکر در دانشگاه‌های آمریک معرف و مشهور بوده است «زبان و ادبیات عرب» می‌باشد که تسمیه‌ای ناقص و به یک اعتبار تسمیه غلطی می‌باشد؛ چرا که آنچه به زبان عربی در طول تاریخ نوشته شده، مخصوص عرب‌ها نبوده است؛ بلکه اقوام غیرعرب از جمله ایرانی‌ها آثار ادبی مشهوری به زبان عربی نوشته‌اند. بنابراین نام صحیح برای این رشته، زبان و ادبیات عربی می‌باشد مانند زبان و ادبیات انگلیسی؛ بنابراین از این پس، نام این رشته در مکاتبات رسمی «زبان و ادبیات عربی» خواهد بود، نه زبان و ادبیات عرب.

۲. تقویت درک و فهم ذوق ادبی و هنری.
۳. کمک به شناخت فرهنگ عربی و تمدن عظیم اسلامی به منظور کمک در بازآفرینی تمدن نوین اسلامی.
۴. تقویت تعامل فرهنگی و ادبی با جهان اسلام و عرب.
۵. کمک به غنی‌سازی فرهنگ و ادبیات ملی (فارسی).
۶. آشنایی عمیق با جریان‌های فکری و مکتب‌های ادبی و نقدی.

۳. اهمیت و ضرورت

ادبیات عربی بخش مهمی از تمدن و فرهنگ اسلامی به شمار می‌رود که نقش ارزش‌های در درک فرهنگ اسلامی و زبان قرآنی دارد. همچنین در دوران معاصر، ادبیات عربی در برگیرنده، جریان‌های فکری دنیای اسلام در حوزه خاورمیانه هم هست که برای بازآفرینی فرهنگ و تمدن اسلامی بی‌نیاز از این ادبیات نمی‌توان بود. همچنین به خاطر تعامل ادبیات فارسی با این ادبیات در طول تاریخ اسلام، این ادبیات نقش برجسته‌ای در پژوهش‌های ادبی فارسی هم دارد. لذا، ادبیات عربی در گذشته و حال بازتابی از فکر و اندیشه سرزمین‌های اسلامی بوده است و بخشی از هویت ایرانی نیز در این ادبیات به ویژه در دوره عباسی، متجلی شده است. از این‌رو، برای درک تاریخی هویت ایرانی و اسلامی به رشتۀ ادبیات عربی در تحصیلات تکمیلی در دانشگاه‌های کشور نیاز است.

۴. تعداد واحدهای آموزشی و پژوهشی و شیوه انتخاب آنها

تعداد واحدهای آموزشی و پژوهشی دوره کارشناسی ارشد ادبیات عربی ۳۲ واحد است که دانشجو باید در این دوره، ۲۶ تا ۲۸ واحد آموزشی را، بر اساس نظر گروه آموزشی و سیاست‌های حاکم بر دانشگاه، به عنوان دروس پایه، تخصصی و اختیاری در حوزه ادبیات عربی بگذراند و تعداد واحدهای پژوهشی (پایان‌نامه) حسب سیاست حاکم بر دانشگاهها ۶ تا ۶ واحد است.

یادآوری می‌گردد که ۱۲ واحد به عنوان «دوروس جبرانی» در نظر گرفته شده است که نحوه انتخاب ۶ واحد از آنها بر اساس نظر گروه است.

طول مدت دوره کارشناسی ارشد، بر اساس آئین‌نامه آموزشی، دو سال خواهد بود که در صورت ضرورت، یک نیم سال به آن اضافه خواهد شد.

توضیح: تمامی دروس آموزشی در قالب درس دو واحدی و نظری ارائه می‌شود به جز دو درس روش تحقیق و سمینار و روش تدریس که نظری و عملی ارائه می‌گردد.

کارشناسی ارشد	دروس جبرانی	دروس پایه	دروس تخصصی	دروس اختیاری	پایان نامه	جمع واحدهای درسی
۶	۱۰	۱۲	۴-۶	۴-۶	۴-۶	۳۲

۵. نقش، توانایی و شایستگی دانش آموختگان

دانشجو پس از گذراندن دوره، تأثیج به اینکه در دوره کارشناسی، آشنایی اجمالی با فرهنگی و ادبیات عربی پیدا کرده است، می‌تواند در عرصه‌های تخصصی (فهم و تحلیلی متون عربی و اسلامی، تدریس زبان عربی در مدارس،

ترجمة متون ادبی، کارشناسی مسائل فرهنگی و ادبی و نیز پژوهش در عرصه‌های مختلف ادب عربی و فعالیت‌های علمی و پژوهشی در پژوهشگاه‌ها) ادبیات عربی به تحقیق و پژوهش بپردازد و راه را برای رسیدن به تخصص در دوره دکترای ادبیات عربی هموار سازد.

۶. شروط و ضوابط ورود به دوره

از آنجا که طبق ضوابط وزارت علوم برای ادامه تحصیل در مقطع کارشناسی ارشد، رشته تحصیلی داوطلبان در دوره لیسانس شرط نیست، همه داوطلبان از تمام رشته‌ها می‌توانند در آزمون رشته ادبیات عربی در مقطع ارشد شرکت کنند و در صورت پذیرفته شدن، اگر اعضاي کمیته تخصصی گروه تشخیص دادند که برای پذیرفته شدن‌گان از رشته‌های نامرتبط دروس پیش‌نیاز (بر اساس واحدها و دروس دوره کارشناسی) گذاشته شود، می‌توانند از دروس جدول جبرانی واحدهایی را برای این دسته از پذیرفته شدن‌گان در نظر بگیرند.

۱-۱. مواد امتحانی و ضرایب

۱. صرف و نحو و مهارت‌های زبانی (ضریب ۲)
۲. بلاغت و نقد ادبی (ضریب ۳)
۳. درک و تحلیل متون ادبی (ضریب ۳)
۴. تاریخ ادبیات و فرهنگ عربی (ضریب ۳)

۱-۲. منابع امتحانی

۱. صرف و نحو در سطح ۱ (الجديد في الصرف والنحو، تأليف دکتر سید ابراهيم ديابجي)، مبادى العربية، جلد ۴، تأليف شرتوني، كتاب التحو الوظيفي / ۲. مهارت‌های زبانی (مهارت خواندن و نوشت) (منبع خاصی وجود ندارد) / ۳. بلاغت (جوافر البلاغة في المعانى والبيان والبديع، تأليف السيد احمد الهاشمي، البلاغة الواضحة تأليف على الجارم، بداية البلاغة، دکتر سید ابراهيم ديابجي) / ۴. نقد ادبی (النقد الأدبي تأليف دکتر نادر نظام نهراني، كتاب های چاپ شده در گروه عربی سازمان سمت درباره نقد ادبی مانند: كتاب النقد الأدبي تأليف دکتر حسين صابری و نیز كتاب انواع شعر عربی تأليف دکتر خليل بروینی و دکتر میر قادری از انتشارات دانشگاه تربیت مدرس) / ۵. درک و تحلیل متون ادبی (المجانی الحديثة، كتاب های چاپ شده در گروه عربی سازمان سمت درباره متون ادبی دوره‌های مختلف) / ۶. تاریخ ادبیات: ۱- محمد على آذرشب: الأدب العربي وتاريخه حتى نهاية العصر الاموى، سازمان سمت؛ الأدب العربي في الاندلسى تاريخ ونصوص، سازمان سمت؛ تاريخ الأدب العربي في العصر العباسي ، سازمان سمت؛ ۲- حنا الفاخورى، الجامع في تاريخ الأدب العربي، دار المناهل؛ ۳- شوقى ضيف تاريخ الأدب العربي (العصر الجاهلى، صدر الاسلام، العصر الاموى، العصر العباسي) دار المعارف



فصل دوم

جدول عناوین و مشخصات دروس



جدول عنوان‌ها و مشخصات دروس:

کارشناسی ارشد رشته ادبیات عربی

۱. جدول عنوان‌ها و مشخصات دروس

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد جلسات	نوع واحد درسی	تعداد ساعت	پیش نیاز
۱	تحلیل صرفی و نحوی متون ادبی	۲	۱۶	پایه (نظری)	۳۲	ندارد
۲	تحلیل متون ادبی با رویکرد بلاغت قدیم و جدید	۲	۱۶	پایه (نظری)	۳۲	***
۳	نقد و مکتب‌های ادبی	۲	۱۶	پایه (نظری)	۳۲	***
۴	تفسیر ادبی قرآن کریم	۲	۱۶	پایه (نظری)	۳۲	***
۵	روش تحقیق، مقاله‌نویسی و سمینار در مسائل ادبی	۲	۲۴	- پایه (نظری- عملی)	۴۸	***
۶	تحلیل و نقد شعروتر از آغاز تا پایان دوره اموی	۲	۱۶	تخصصی (نظری)	۳۲	***
۷	تحلیل و نقد شعر دوره عباسی	۲	۱۶	تخصصی (نظری)	۳۲	***
۸	تحلیل و نقد نثر دوره عباسی	۲	۱۶	تخصصی (نظری)	۳۲	***
۹	تحلیل و نقد شعر دوره معاصر	۲	۱۶	تخصصی (نظری)	۳۲	***
۱۰	تحلیل و نقد نثر دوره معاصر	۲	۱۶	تخصصی (نظری)	۳۲	***
۱۱	ادبیات تطبیقی	۲	۱۶	تخصصی (نظری)	۳۲	***
۱۲	ادبیات مقاومت	۲	۱۶	اختیاری (نظری)	۳۲	***
۱۳	ادبیات داستانی	۲	۱۶	اختیاری (نظری)	۳۲	***
۱۴	ادبیات عرفانی	۲	۱۶	اختیاری (نظری)	۳۲	***
۱۵	روش تدریس متون ادبی	۱۲	۲۴	- اختیاری (نظری- عملی)	۴۸	***
۱۶	ادبیات عامیانه	۲	۱۶	اختیاری (نظری)	۳۲	***
۱۷	شاهکارهای ادبی جهان	۲	۱۶	اختیاری (نظری)	۳۲	***
۱۸	پایان‌نامه	۴-۶		الزامی		دارد

*گروه باید ۱۲ تا ۶ واحد (دوسایه درس) از دروس ردیف‌های ۱۲ تا ۱۸ را به عنوان چهار دروس اختیاری، حسب سیاست



حاکم بر دانشگاه، ارائه کنندگان

۲. دروس جبرانی

نام درس	تعداد واحد	پیش نیاز
صرف	۲	ندارد
نحو	۲	""
بلاغت	۲	""
تاریخ ادبیات عربی دوره‌های مختلف	۲	""
متون شعر و نثر عربی دوره‌های مختلف	۲	""
نگارش ۳	۲	""

تبصره: دروس جبرانی حسب تشخیص گروه تخصصی و بر اساس نیاز دانشجویان (مخصوصاً دانشجویانی که از رشته‌های دیگر وارد این دوره شده‌اند) ارائه می‌شود و سرفصل این دروس نیز در حد دوره کارشناسی خواهد بود.

توضیح: لازم به ذکر است سرفصل دروس جبرانی در سطح دوره کارشناسی خواهد بود، لذا براساس نظر گروه تخصصی و استاد محترم آن درس و در چارچوب سرفصل و منابع دوره کارشناسی تعیین خواهد شد.



فصل سوم

شرح تفصیلی سرفصل رشته ادبیات عربی
کارشناسی ارشد

(شامل: تعریف درس، آموزش تکمیلی، سرفصل، روش یاددهی، روش ارزیابی، منابع علمی)



۱. تحلیل صرفی و نحوی متون ادبی

عنوان درس	تعداد واحد	تعداد واحد ساعت	نوع واحد	پیش نیاز
تحلیل صرفی و نحوی متون ادبی Morphological and syntactic Analysis of Arabic texts	۲	۳۲	پایه (نظری)	ندارد
آموزش تکمیلی				
	سفر علمی	سمینار	کارگاه	آزمایشگاه
—	—	دارد	—	—

هدف:

کسب مهارت در مباحث مهم و کاربردی صرف و نحو و تحلیل و نقد آنها به منظور فرائت و درک صحیح متون.

سرفصل:

سیر تحول و نوآوری های نحو عربی : تجدید النحو و تیسیرالنحو زبان شناسی و نحو النص.

نقش ساخت های صرفی در فهم و درک متون ادبی ساختارهای نحوی و اعرابی و نقش آن در فهم معنا: شناخت ترکیب های نحوی (ترکیب اضافی و وصفی و ترکیب استادی) مانند: تحلیل جمله اسمیه و ساختار آن و ملحقات جمله اسمیه، تحلیل جمله فعلیه و ساختار آن و ملحقات جمله فعلیه، تحلیل اسلوب های یانی مانند شرط، تعجب، استفهام، نفی، تدا، استثناء، اغراء ، تحذیر، اختصاص، تاکید و تقدیم و تاخیر.

حرروف معانی و نقش آن در درک و فهم معنای متون ادبی تحلیل صرفی و نحوی متون برگزیده ای از قرآن و نهج البلاغه و متون ادبی دوره های گوناگون براساس مباحث نظری بالا

روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف

رویکرد کلی: با توجه به تغییرات پارادایمی در حوزه روانشناسی یادگیری و طراحی آموزشی، رویکرد ساختن گرایی (Constructivism)، متناسب با دوره های آموزشی تحصیلات تکمیلی است؛ بنابراین در درس تحلیل صرفی و نحوی متون ادبی، رویکرد کلی یاددهی و یادگیری باید طوری باشد که دانشجو به صلاحیت های حرفه ای در تحلیل و فهم متون ادبی از منظر مباحث صرفی و نحوی قدیم و جدید دست یابد.

روش یاددهی تحلیل صرفی و نحوی متون ادبی با نگاه تقدیم و تحلیلی، حواهد بود و داده های صرفی و نحوی در بررسی متون ادبی به کار گرفته می شود و کاربرد مباحث صرفی و نحوی در دریافت معانی از متن تجلی پیدا می کند.

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون پایان ترم	پروژه کلاسی
----------------	-----------------	-------------

٣ نمره	١٢ نمره	-	٥ نمره	
تعیین ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد فیاض برای ارائه				- پاور پوینت، فلاش مدیا و ویدئو پرژکتور.
منابع پیشنهادی				
منابع اصلی:				
<p>معنی اللیب عن کتب الأغاریب، ابن هشام الانصاری، بیروت، دار أحياء التراث العربي، لاتا.</p> <p>معانی الابنیة فی العربیة، فاضل صالح السامرائی، الاردن، دار عمار، (٢٠٠٧م).</p> <p>معانی النحو، فاضل السامرائی، لبنان، دار إحياء التراث العربي، (٢٠٠٧م).</p> <p>اللغة العربية؛ معناها ومبناها، تمام حسان، عالم الكتب، القاهرة، (١٩٩٨م).</p> <p>النحو القرآني (قواعد وشواهد)، جميل احمد ظفر، مکة المکرمة، (١٩٩٨م).</p> <p>النحو الوافي (چهار جلد)، عباس حسن، دار المعارف، القاهرة، لاتا</p>				
منابع فرعی:				
<p>پژوهشی در برخی از شیوه های بیان قرآن کریم، محمد فاضلی، انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد، (١٣٨٢).</p> <p>فخر الدین قباوة: إعراب الجمل وأشباه الجمل، حلب، دار القلم، (١٩٨٩).</p> <p>القرآن الكريم وتفاعل المعانی (دراسة دلالية لتعلق حرف الجر بالفعل وأثره في المعنى في القرآن الكريم)، محمد محمد داود، القاهرة، دار غريب للطباعة والنشر والتوزيع، (٢٠٠٢م).</p> <p>محمد الشاوش، اصول تحلیل الخطاب فی النظریة النحویة، تونس، المؤسسة العربية للكتاب، كلية الآداب بمنوبة، (٢٠٠١).</p> <p>دراسات لأسلوب القرآن الكريم، محمد عبد الخالق عضیمة، القاهرة، دار الحديث، (لاتا).</p> <p>اعراب القرآن، محی الدین درویش، الطبعة الثالثة، دار الإرشاد، حمص، سوريا، (١٩٩٢م).</p> <p>البيان فی اعراب القرآن، ابوالبقاء العکبری، عیسی البابی الحلبي، ١٩٧٦م .</p>				



۲. تحلیل متون ادبی با رویکرد بلاغت قدیم و جدید

عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیش تیاز
تحلیل متون ادبی با رویکرد بلاغت قدیم و جدید Literary texts Analysis (old/new Rhetorics Approach)	۲	۳۲	پایه (نظری)	ندارد
آموزش تكميلي				
آزمایشگاه	کارگاه	سینار	سفر علمی	
-	-	دارد	-	

هدف:

دانش افزایی در مباحث نظری و کاربردی مباحث بلاغی قدیم و جدید و تسلط دانشجو در تحلیل زیباستانه و بلاغی متون ادبی.

سرفصل:

مروری بر دانش بلاغت و اهداف، کاریست‌ها، و مراحل تطور آن در جهان اسلام
تبیین کاستی‌های بلاغت‌ستی بویژه در زمینه متن محوری و انحصار آن در جمله.

تحلیل افق‌های نو در بلاغت و زیبایی‌شناسی زبان ماتنده سبک‌شناسی، معناشناسی، نشانه‌شناسی، کارکردشناسی

....

آشنایی با رویکردهای نو در جهان عرب: دیدگاه نوشت‌گرایان در بازخوانی مفتاح العلوم و بلاغت
کلاسیک (نمونه: د. سعد عبد العزیز مصلوح در: فی البلاغة العربية واللسانيات الحديثة؛ دیدگاه مدعیان مرگ
بلاغت‌ستی و استحاله بازگشت پذیری آن (نمونه: د. خلیل کفوری در: نحو بلاغة جديدة؛ دیدگاه طرفداران
همگرایی میان بلاغت‌ستی و دستاوردهای زیباستانی معاصر (بویژه زیباستانی شناختی). (نمونه: د. الأزهر الزناد
در کتاب: دروس فی البلاغة العربية؛ نحو رؤية جديدة)

تحلیل بلاغی / متن شناختی یک سوره قرآن کریم (با مقایسه رویکردهای قدیم و جدید)

تحلیل بلاغی / متن شناختی یک خطبه از نهج البلاغه (با مقایسه رویکردهای قدم و جدید)

تحلیل بلاغی / متن شناختی یک قصیده از ادب قدیم و یک قصیده از ادب معاصر (با مقایسه رویکردهای
قدیم و جدید)

تحلیل بلاغی / متن شناختی یک داستان یا رمان (با مقایسه رویکردهای قدیم و جدید)

روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف

رویکرد کلی: با توجه به تغیرات پارادایمی در حوزه روانشناسی یادگیری و طراحی آموزشی، رویکرد

ساختن‌گرایی (Constructivism)، متناسب با دوره‌های آموزشی تحصیلات تکمیلی است؛ بنابراین در درس تحلیل صرفی و نحوی متون ادبی، رویکرد کلی یاددهی و یادگیری باید طوری باشد که دانشجو به صلاحیت‌های حرفه‌ای در تحلیل و فهم متون ادبی از منظر مباحث بلاغی قدیم و جدید دست یابد. روش یاددهی بدین گونه است که بعد از ارائه مباحث نظری با مشارکت دانشجویان، نمونه‌هایی از متون ادبی تحلیل بلاغی می‌گردد تا مهارت تحلیل بلاغی متون ادبی را به دست آورند.

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان قوم	آزمون پایان ترم	پژوهه کلاسی
۵ نمره	-	۱۲ نمره	۳ نمره

تعیین ملزمومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

- پاور پوینت، فلش مدیا و ویدئو پرژکتور.

منابع پیشنهادی

منابع اصلی:

- دراسة ونقد في مسائل بلاغية هامة، محمد فاضلي، انتشارات سمت، تهران، (١٣٨٩).
 مصلوح، سعد، في البلاغة العربية والأسلوبيات اللسانية، آفاق جديدة، ط٢. القاهرة: عالم الكتب، (٢٠١٠).
 خاقاني اصفهاني، محمد، البلاغة الجديدة، تهران: انتشارات سمت، (١٣٩٥).
 خليل كفوري، نحو بلاغة جديدة، بيروت: منشورات زراف، (١٩٩٤).
 أسرار البلاغة، عبدالقاهر الجرجاني، تحقيق از شیخ محمد عبد، مكتبة القاهرة، ١٤١٨ هـ

منابع فرعی:

- دلائل الاعجاز، عبدالقاهر الجرجاني، تحقيق از شیخ محمد عبد، مكتبة القاهرة، ١٤١٨ هـ
 الزناد، الأزهر، دروس في البلاغة العربية، نحو رؤية جديدة، بيروت: المركز الثقافي العربي، (١٩٩٢).
 موسى، سلامة، البلاغة العصرية واللغة العربية. منشورات سلامة موسى، (١٩٦٤).
 بن ذريل، عدنان، النص والأسلوبية بين النظرية والتطبيق، دمشق: اتحاد الكتاب العرب، (٢٠٠٠).
 هدارة، محمد مصطفى، علم البيان، بيروت: دار العلوم العربية، (١٩٨٩).
 البستانى، انطوان مسعود، البلاغة والتحليل، ط٢. بيروت: دار المشرق، (١٩٩١).
 اعجاز القرآن، باقلاتي، تحقيق از احمد صقر، دار المعارف، مصر، بي تا.



۳. نقد و مکتب‌های ادبی

عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیش نیاز	
نقد ادبی و مکتب‌های ادبی Literary criticism and Literary movements	۲	۳۲	پایه (نظری)	ندارد	
آموزش تكمیلی					
	سفر علمی	سمینار	کارگاه	آزمایشگاه	
	—	دارد	—	—	

هدف:

کسب مهارت در نقد و ارزیابی اتنوع متون شعری و نثری براساس رویکردهای نقد ادبی قدیم و جدید عربی.

سرفصل:

تبیین مفهوم نقد در قدیم و جدید، تاریخچه نقد ادبی در ادبیات عربی (آشنایی با نقد قدیم عربی (تاریخ شکل‌گیری و تحول آن، رویکردهای نقدی قدیم و نقدی جدید)، آشنایی با مکاتب نقدی (روانشناسی، تاریخی، جامعه‌شناسی، صور تگرایی، ساختار گرایی، بینامتنی، وغیره) وادبی معروف (کلاسیک جدید، رمانیسم، واقع گرایی، رمز گرایی، سورئالیسم، وجود گرایی....)، نقد گزینه‌های از متون مختلف شعری و نثری در کلاس جهت کسب مهارت در نقد ادبی به همراه تعیین نمونه‌هایی برای تحلیل و نقد از سوی دانشجویان.

روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف

رویکرد کلی: با توجه به تغییرات پارادایمی در حوزه روانشناسی یادگیری و طراحی آموزشی، رویکرد ساختن گرایی (Constructivism)، متناسب با دوره‌های آموزشی تحصیلات تكمیلی است. بنابراین در درس نقد ادبی و مکاتب نقدی، رویکرد کلی یاددهی و یادگیری باید طوری باشد که دانشجو به صلاحیت‌های حرفه‌ای در خواندن، فهم، تحلیل و نقد و ارزیابی متون دست یابد.

روش یاددهی - یادگیری: بعد از آشنایی دانشجویان با مباحث نظری نقد ادبی و مکاتب نقدی، در جلسات باقیمانده ترم، نمونه‌هایی از شعر قدیم و نمونه‌هایی از نثر قدیم و جدید بر اساس مباحث نظری حوزه نقد و مبتنی بر مکاتب نقدی وادبی، با مشارکت فعال دانشجویان به تحلیل و بررسی می‌شود. علاوه بر آن هر یک از دانشجویان باید یک متن ادبی را در قالب تحقیق کلاسی، بر اساس آنچه در کلاس یاد گرفته است، نقد و ارزیابی کند.

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه کلاسی
۵ نمره	—	۱۲ نمره	۳ نمره



تعیین ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

- ویدئو پرژکتور.

منابع پیشنهادی

منابع اصلی:

- النقد الأدبي أصوله و مناهجه: سيد قطب، الطبعة الثامنة، دار الشروق، القاهرة، ٢٠٠٣م.
التيارات المعاصرة في النقد الأدبي، بدوى طبان، دار المريخ، الطبعة الثالثة. الرياض، ١٤٠٦.
النقد الأدبي: احمد امين، مؤسسة هنداوى للتعليم والثقافة، القاهرة - ١٩٥٢.
مناهج النقد الأدبي الحديث (رؤيه اسلاميه) د. ولد قصاب، دار الفكر المعاصر، (٢٠٠٧).
المذاهب الأدبية الغربية، ولد قصاب، مؤسسة الرسالة، بيروت، لبنان، ٢٠٠٥م.

منابع فرعی

- مناهج النقد الأدبي بين النظرية والتطبيق، ديفيد ديشنس، ترجمة، د. محمد يوسف نجم، مراجعة، احسان عباس، بيروت، ١٩٦٧م.
تاريخ النقد العربي عند العرب تأليف: احسان عباس، الطبعة: الرابعة، الناشر: دار الثقافة، بيروت، ١٩٨٣م.
النقد الأدبي عند العرب تأليف: طه أحمد ابراهيم، دار الفيصلية، السعودية، لاتا.
النقد المنهجي عند العرب تأليف: محمد مندور، نهضة مصر، ٢٠٠٤م.
الاسلام والأدب، د. محمود بستانى، المكتبة الأدبية المختصة، مطبعة ستارة، قم، ١٤٢٢هـ
النقد الأدبي الحديث، د. علي جابر المنصوري، عمان، الأردن، ٢٠٠٠م.
. النقد الأدبي الحديث ١ و ٢، د. عبدالنبي اصطفيف، منشورات جامعة دمشق، دمشق، الطبعة الثالثة، ٢٠٠٣م.
النقد الأدبي ومدارسه، د. قصى الحسين، دار ومكتبة الهلال، ٢٠٠٨م.
. النقد الأدبي، غنيمي هلال، مكتبة نهضة مصر، القاهرة ١٩٩٧م.



۴. تفاسیر ادبی قرآن کریم

عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیش نیاز
تفاسیر ادبی قرآن کریم Holy Quran literary Interpretation	۲	۳۲	پایه (نظری)	ندارد
آموزش تکمیلی				
	سفر علمی	سمینار	آزمایشگاه	کارگاه
		دارد		

هدف:

کسب مهارت در ک و فهم جایگاه ادبی قرآن و در ک اسرار اعجاز بیانی و جنبه های زیبایی شناسی آن از طریق مطالعه تفاسیر ادبی.

سرفصل:

بررسی و تحلیل متون متنخی از تفاسیر ادبی معروف قدیم و جدید مانند: «تفسیرالکثاف» زمخشri، «تفسیر مجمع‌البيان» طبرسی، «تفسیر البحرالمحيط» ابو حیان توحیدی، «تفسیر انوار التنزیل» قاضی بیضاوی، «تفسیر فی ظلال القرآن» سید قطب، «تفسیر ابن‌السعود»، «تفسیر المنار» رشدی رضا، «تفسیرالمیزان» علامه سید محمد حسین طباطبائی، «التحریر و التنویر» ابن عاشور، «تفسیر من وحی القرآن» علامه سید محمد حسین فضل الله و «التصویر الفنی فی القرآن» سید قطب.

روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف

رویکرد کلی: با توجه به تغیرات پارادایمی در حوزه روانشناسی یادگیری و طراحی آموزشی، رویکرد ساختن‌گرایی (Constructivism)، متناسب با دوره‌های آموزشی تحصیلات تکمیلی است، بنابراین در درس مزبور، رویکرد کلی یاددهی و یادگیری باید به گونه‌ای باشد که دانشجو به صلاحیت‌های حرفه‌ای در خواندن، فهم، تحلیل و نقد و ارزیابی متنون تفسیری ادبی دست یابد.

روش یاد دهی - یادگیری:

بعد از آشنایی دانشجویان با مباحث نظری تفسیر قرآن کریم و مناهج تفسیری به ویژه تفسیر بیانی و ادبی، متون متناسبی از تفاسیر مهم ادبی انتخاب می‌شود تا با مشارکت فعال آنان خوانده شود. به همین منظور اعراب‌گذاری متون تفسیری توسط دانشجویان و استخراج واژگان سخت توسط ایشان پیش‌زنیته ورود آگاهانه و مشارکت جدی آنها جهت فهم سبک تفسیری سر کلاس خواهد بود. اعراب‌گذاری، ترجمه و تحلیل یک متن تفسیری ادبی مربوط به یکی از سوره‌ها و استخراج نکات ادبی بیانی و بلاغی آن می‌تواند موضوع تحقیق کلاسی دانشجویان باشد.



روش ارزیابی

پروژه کلاسی	آزمون پایان ترم	آزمون میان ترم	ارزشیابی مستمر
۳ نمره	۱۲ نمره	—	۵ نمره

تعیین ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

- پاور پوینت، فلاش مدیا و ویدئو پرژکتور.

منابع پیشنهادی

منبع اصلی:

- . تفسیر الكشاف عن حقائق غواصن التنزيل تأليف: جلال الدين زمخشري، دار الكتاب العربي - بيروت الثالثة - ١٤٠٧.
- . تفسير مجمع البيان (٥ جلد)، تأليف: طبرسي، دار المعرفة، چاپ دوم، بيروت، ١٩٨٨م.
- . تفسير البحر المحيط تأليف: ابوحنیان، دار الفكر - بيروت، ١٤٢٠هـ.
- . تفسير انوار التنزيل تأليف: بیضاوي، دار احياء التراث العربي، بيروت، لبنان، لاتا.
- . تفسير في ظلال القرآن تأليف: ميد قطب، الطبعة الثانية والثلاثون، دارالشروق، القاهرة، ٢٠٠٣م.
- . تفسير الميزان، عالمه طباطبائي، جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، دفتر انتشارات اسلامی، قم، ١٣٧٤.
- . التحریر و التویر لابن عاشور، الدار التونسية للنشر، ١٩٨٤م.

منابع فرعی:

- . خطوات التفسير البياني للقرآن، محمد رجب البيومي، مجمع البحوث الإسلامية، القاهرة، ١٣٩١هـ - ١٩٧١م.
- . فكره إعجاز القرآن من البعثه النبويه الى العصر الحاضر، د. نعيم الحمصي، مؤسسه الرسالة، بيروت، الطبعة الثانية، ١٤٠٠هـ - ١٩٨٠.
- . إرشاد العقل السليم إلى مزايا الكتاب الكريم (تفسير أبي السعود) ابوالسعود، دار المصحف، القاهرة، لاتا.
- . أضواء على نصوص تفسيرية للقرآن الكريم، تأليف دكتور حامد صدقى و خليل پروینی، انتشارات سازمان ممت، ١٣٨٠.



۵. روش تحقیق، مقاله‌نویسی و سمینار در مسائل ادبی

عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیش نیاز
روش تحقیق، مقاله‌نویسی و سمینار در مسائل ادبی Research Method, Essay writing, And seminar in literature	۲	۴۸	پایه (نظری- عملی)	دارد
آموزش تکمیلی				
آزمایشگاه	کارگاه	سمینار	سفر علمی	
	دارد	دارد		

هدف:

کسب مهارت در به کارگیری اصول علمی روش‌های تحقیق در انجام پژوهش‌های ادبی

سرفصل:

آشنائی با مأخذ و منابع مهم ادبیات عربی اعم از مصادر و مأخذ مکتوب و مجازی (الکترونیکی)

آشنایی با شیوه‌های تحقیق و تصحیح نسخ خطی

آشنائی با اصول تحقیق ادبی، عناصر اصلی یک تحقیق ادبی (تعریف مساله و پرسش‌های اصلی، ارزیابی یک مساله

علمی، نگارش فرضیه علمی، پاداشت برداری، گزارش نویسی طرح، ارائه با ویدوپروژکتور..)

یادگیری شیوه درست پروپوزال نویسی

نقد و ارزیابی مقاله‌های علمی مجلات علمی پژوهشی

نوشتن حداقل یک مقاله مبتنی بر اصول تحقیق ادبی وارانه آن به صورت سمینار

تپیه گزارش تحقیق از جلسات دفاع

روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف

رویکرد کلی: با توجه به تغیرات پارادایمی در حوزه روانشناسی یادگیری و طراحی آموزشی، رویکرد ساختن‌گرایی

(Constructivism)، متناسب با دوره‌های آموزشی تحصیلات تکمیلی است. بنابراین در درس روش تحقیق، مقاله

نویسی و سمینار در مسائل ادبی، رویکرد کلی یاددهی و یادگیری باید طوری باشد که دانشجو به صلاحیت‌های

حرقه‌ای در انجام پژوهش‌های علمی و نگارش مقاله وارانه سختی‌زدایی نماید.

یاددهی اصول تحقیق با مشارکت فعال دانشجویان با راهنمایی سه‌گلی کارگاه و سمینار خواهد بود.

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پژوهه کلاسی
۶ نمره	۸ نمره	_____	۶ نمره

تعیین ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

- پاور پوینت، فلش مدیا و ویدئو پرژکتور.

منابع پیشنهادی

منابع اصلی

البحث الأدبي، شوقى ضيف، القاهرة، دار المعارف، ط٧، (١٩٩٢).

روش های تحقیق در علوم تربیتی و رفتاری جان بست، مترجم: حسن پاشا شریفی و نرگس طالقانی، (١٣٩٠).

البحث الأدبي مناهجه ومصادرها، مشكين قام، يتول، تهران، انتشارت سمت، چاپ اول، (١٣٨٤).

دراسة في مصادر الأدب: الطاهر احمد مكي ، القاهرة ، دار الفكر العربي ، الطبعة الثامنة ، (١٩٩٩)

منابع فرعی :

شیوه های استناد دهی در نگارش های علمی، رهنماهای بین المللی، عباس حری و اعظم شاهبداغی، تهران: دانشگاه تهران، ١٣٨٥.

كتاب «المنهجية في البحوث والدراسات الأدبية» لمحمد البدوى تونس ، دار المعارف للطباعة و النشر ، ١٩٩٨م الشريفى، عبدالله محمد، مناهج البحث العلمي، اسكندرية، ط١، (١٩٩٦).

الاسس العلمية لكتابه رسائل الماجister، حسن، عبدالغنى، الخضيرى، محسن احمد،- مكتبة الانجلو المصرية - القاهرة، (١٩٩٢).

الاسس العلمية لكتابه الرسائل الجامعية، محمد منير حجاب، دار الفجر للنشر والتوزيع -القاهرة، (٢٠٠٠م).
أصول البحث العلمي (إعداد و كتابة و نشر البحث والرسائل العلمية، احمد عبد المنعم حسن، المكتبة الأكاديمية، القاهرة، (١٩٩٦).



۶. تحلیل و نقد شعر و نثر از آغاز تا پایان دوره اموی

عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیش نیاز
تحلیل و نقد شعر و نثر از آغاز تا پایان دوره اموی Analysis and Criticism of the poetry and prose from the beginning to the Umayyad period	۲	۳۲	تخصصی (نظری)	ندارد
آموزش تکمیلی				
	سفر علمی	سمینار	کارگاه	آزمایشگاه

هدف:

آشنایی با رویکردها و جریان‌های مهم فکری ادبی این دوران و کسب مهارت در قلم و تحلیل انواع متون شعری و نثری این دوران

سرفصل:

فهم بهتر و عمیق‌تر جریان‌های مهم و تأثیرگذار ادبی و فرهنگی در دوره‌های جاهلی، صدر اسلام و اموی؟

آشنایی با مهم‌ترین نمونه‌های شعر و نثر عرب در عصر پیش از اسلام و عصر اسلامی و اموی، مانند امثال و حکایت‌ها و خطابه‌های جاهلی، متن قرآن، نهج البلاغه، مکاتبات عبدالحمید کاتب، شعر امرؤالقيس، طرفه، عترة، لید، زهیر، نابغه ذیانی، أعشی، اخطل، جریر، فرزدق، کمیت، و ...

نقد و تحلیل متون ادبی این دوران (با محوریت شعر)، و آشنایی با ادبیات سیاسی دوره اموی (شیعه، بنی امية، ذیبری و خوارج) و آشنایی دانشجویان با مهم‌ترین انواع نثر این دوره مانند نثر دیوانی، خطابه امثال و حکم.

روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف

رویکرد کلی: با توجه به تغییرات پارادایمی در حوزه روانشناسی یادگیری و طراحی آموزشی، رویکرد ساختن گرامی (Constructivism)، متناسب با دوره‌های آموزشی تحصیلات تکمیلی است، بنابراین در این درس، رویکرد کلی یاددهی و یادگیری باید طوری باشد که دانشجو به صلاحیت‌های حرفه‌ای در خواندن، فهم و تحلیل متون دست یابد.

روش یاد دهی - یادگیری: استاد این درس پس از آشنا ساختن دانشجو با مباحث نظری و تاریخی مربوط به این دوران در ۳ جلسه، در جلسات یاقیمانده ترم، به تحلیل، بررسی و نقد نمونه‌ها و گزیده‌هایی از شعر و نثر این دوران می‌پردازد و در این بررسی‌ها، دانشجویان هم باید با پیش‌مطالعه، مشارکت فعالی در کلاس داشته باشند. علاوه بر آن هر یک از دانشجویان باید یک متن ادبی را در قالب تحقیق کاریزی، بر اساس آنچه در کلاس یاد گرفته است تحلیل و بررسی کند.



روش ارزیابی

پروژه کلاسی	آزمون پایان ترم	آزمون میان ترم	ارزشیابی مستمر
۳ نمره	۱۲ نمره	ندارد	۵ نمره

تعیین ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

- پاور پوینت، فلش مدیا و ویدئو پرژکتور.

منابع پیشنهادی

منابع اصلی:

قرآن کریم /

الثر في العصر الجاهلي، هاشم صالح مناع، بيروت، دار الفكر العربي، ط ۱، ۱۹۹۳ م.

الأدب الجاهلي قضايا وفنون ونصوص، حبيبي عبد الجليل يوسف، ط ۱، مؤسسة المختار، لانا.

نهج البلاغة، به اهتمام دكتور صبحي الصالح، قم، دار الهجرة، ۱۴۱۲ق.

. المجاني الحديثة (جلد ۱ و ۲)، به اهتمام فؤاد افرام البستانى، چاپ بيروت، دار المشرق.

الفنون الأدبية في العصر الاموي: سجع جبيلي و قصى الحسين، بيروت، دار و مكتبة الهلال، ۲۰۰۵ م.

في النقد والادب، الجزء الاول، اياليا الحاوي، بيروت، دار الكتاب اللبناني، چاپ پنجم، (۱۹۸۶م).

في الأدب الإسلامي والأموي: عبدالعزيز عتيق، بيروت، دار النهضة العربية، ۲۰۰۱ م.

الأدب العربي من ظهور الإسلام إلى نهاية العصر الراشدي: حبيب يوسف مغنية، بيروت، دار و مكتبة الهلال، ۲۰۰۲ م.

منابع فرعی:

مقدمات جمالية عامة، مقطوعات من العصر الإسلامي والأموي: اياليا الحاوي، بيروت، دار الكتاب اللبناني، چاپ ۴

۱۹۷۹ م.

تاريخ الأدب العربي (العصر الجاهلي) شوقى ضيف، دار المعارف، القاهرة، (لاتا).

تاريخ الأدب العربي (صدر الاسلام)، شوقى ضيف، دار المعارف، القاهرة، (لاتا).

تاريخ الأدب العربي (العصر الاموي)، شوقى ضيف، دار المعارف، القاهرة، (لاتا).

السبع المعلمات، مقاربة سيمائية، انتروبولوجية لنصوصها: عبد الملك مرتابض، اتحاد الكتاب العرب، ۱۹۹۸ م.

الشعراء الصعاليك في العصر الجاهلي: يوسف خليف، القاهرة، دار المعارف.

مصادر الشعر الجاهلي و قيمتها التاريخية: ناصر الدين الاسد، بيروت: دار الجيل، ۱۹۸۸ م.

تاريخ الأدب العربي، كارل بروكمان، القاهرة: دار المعارف، لانا

أنواع شعر عربي و سير تطور آن، خليل برويني و سيد فضل الله مير قادری، انتشارات دانشگاه تربیت مدرس، ۱۳۹۳.



۷. تحلیل و نقد شعر دوره عباسی

عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیش نیاز
تحلیل و نقد شعر دوره عباسی Analysis and Criticism of the poetry of Abbasid period	۲	۳۲	تخصصی (نظری)	دارد
آموزش تکمیلی				
			آزمایشگاه	کارگاه
			سینتار	سفر علمی

هدف

آشنایی با رویکردها و جریان‌های مهم فکری-ادبی شعر در عصر عباسی، و کسب مهارت در فهم و تحلیل انواع متون شعری این دوره

سرفصل:

بررسی تحولات شعری دوره عباسی (نوگرایان) و معرفی اجمالی شاعران مهم و اثرگذار مثل بشار، ابونواس، معرفی شاعران جریان ساز مانند: بختی، ابوتمام، متبی، معری، ابوالعتاھیه، ابن رومی، شریف رضی و...؛ ارائه نمونه‌هایی از شعر عباسی همراه با شرح و تحلیل و نقد، بررسی تفاوت‌ها و شباهت‌های شعر عباسی با شعر دوران‌های کهن‌تر عربی و تبیین نوآوری‌ها و تأثیرپذیری‌های این شاعران. تحلیل و بررسی انواع شعری این دوره مانند غزل، زهد و عرفان، فلسفی و حکمی، شعر توده‌ای، شعر تعلیمی، شعر سیاسی و متعهد، شعر نخبگانی

روش یاددهی- یادگیری متناسب با محتوا و هدف

رویکرد کلی: با توجه به تغییرات پارادایمی در حوزه روانشناسی یادگیری و طراحی آموزشی، رویکرد ساختن‌گرایی (Constructivism)، متناسب با دوره‌های آموزشی تحصیلات تکمیلی است، بنابراین در این درس، رویکرد کلی یاددهی و یادگیری باید طوری باشد که دانشجو به صلاحیت‌های حرفه‌ای در خواندن، فهم، تحلیل و نقد متون شعری دوره عباسی دست یابد.

روش یاد دهی - یادگیری:

استاد این درس پس از آشنا ساختن دانشجو با مباحث نظری و تاریخی مربوط به این دوران در ۳ جلسه، در جلسات باقیمانده ترم، به تحلیل، بررسی و نقد نمونه‌ها و گزیده‌هایی از شعر این دوران می‌پردازد و در این بررسی‌ها، دانشجویان هم باید با پیش‌معطاله، مشارکت فعالی در کلاس داشته باشند. علاوه بر آن هر یک از دانشجویان باید یک متن شعری را در قالب تحقیق کلاسی، پژوهشی، آنچه در کلاس یاد گرفته‌اند، تحلیل و بررسی کنند.



دروش ارزشیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه کلاسی
۵	۱۲	۳	

تعیین ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

- پاور پوینت، فلش مدیا و ویدئو پرژکتور.

منابع پیشنهادی

منابع اصلی:

- المجاتی الحدیثة (جلد ۳)، به اهتمام فؤاد افراهم البستانی، چاپ بیروت، دار المشرق.
- أمراء الشعر العربي في العصر العباسي: أنس المقدسي، بیروت: دار العلم للملائين.
- في الأدب العباسي، الرؤية والفن: عزالدين اسماعيل، بیروت، دار النهضة العربية، ۱۹۷۵م.
- في النقد والأدب: العصر العباسي (جزء ۳): إيليا الحاوي، بیروت، دار الكتاب اللبناني، چاپ دوم، ۱۹۸۶م.
- الشعراء المحدثون في العصر العباسي: العربي حسن درويش، الهيئة المصرية العامة للكتاب، ۱۹۸۹م.
- الشعر والشعراء في العصر العباسي، مصطفى الشكعة، بیروت، دار العلم للملائين، ط ۶، ۱۹۸۶م.

منابع فرعی:

- منتقیات أدباء العرب في الأعصر العباسية: بطرس البستانی، بیروت، دار مارون عبود، ۱۹۷۹م.
- تاريخ الأدب العربي (العصر العباسي الأول والثاني)، شوقی ضيف، دار المعارف، القاهرة، (لاتا).
- تاريخ الأدب العربي (الأعصر العباسية): عمر فروخ، بیروت: دار العلم للملائين، چاپ ۴، ۱۹۸۱م.
- قيم جديدة للأدب العربي القديم والمعاصر: عائشة عبد الرحمن، القاهرة، دار المعارف، چاپ ۲، ۱۹۷۰م.
- شعراء عباسيون متّيرون: ابراهيم النجار، دار الغرب الإسلامي، ۱۹۹۷م.
- المرشد إلى فهم أشعار العرب وصناعتها خمسة أجزاء، عبدالله طيب، مطبعة حكومة الكويت، (۱۹۸۹).
- أنواع شعر عربي وسير تطور آن، خليل بروینی و سید فضل الله میر قادری، انتشارات دانشگاه تربیت مدرس، ۱۳۹۳.



۸. تحلیل و نقد نثر دوره عباسی

عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیش نیاز
تحلیل و نقد نثر دوره عباسی Analysis and Criticism of the prose of Abbasid period	۲	۳۲	تخصصی (نظری)	ندارد
آموزش تکمیلی				
	سفر علمی	سمینار	کارگاه	آزمایشگاه

هدف:

آشنایی با رویکردها و جریان های مهم فکری- ادبی نثر در عصر عباسی، و کسب مهارت در فهم و تحلیل انواع متون نثری این دوره

سرفصل:

بررسی تحولات نثر عربی در عصر عباسی و معرفی اجمالی نویسندهای عباسی و اثرگذار و جریان ساز در این عصر مثل ابن مقفع، جاحظ، ابن عبید، قاضی فاضل، ابن قتیبه، ثعالبی، خوارزمی و...؛ ارائه نمونه هایی از نثر عباسی این نویسندهای همراه با شرح و تحلیل و نقد؛ بررسی تفاوت ها و شباهت های نثر عباسی با نثر دوران های کهن تر عربی و تبیین نوآوری ها و تأثیر پذیری های این نویسندهای. بررسی و تحلیل انواع نثر دوره عباسی مانند نثر داستانی (مقامات، انواع سفرنامه، هزار ویکش، داستان های فلسفی، حکایات به زبان حیوانات) نثر عرفانی، فلسفی، علمی، تاریخی، دیوانی و خطابه

روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف

رویکرد کلی: با توجه به تغییرات پارادایمی در حوزه روانشناسی یادگیری و طراحی آموزشی، رویکرد ساختن گرایی (Constructivism)، متناسب با دوره های آموزشی تحصیلات تکمیلی است، بنابراین در درس مزبور، رویکرد کلی یاددهی و یادگیری باید به گونه ای باشد که دانشجو به صلاحیت های حرفه ای در خواندن، فهم، تحلیل و نقد متون نثری دست یابد.

روش یاددهی - یادگیری:

استاد این درس پس از آشنا ساختن دانشجو با مباحث نظری و تاریخی مربوط به این دوران در ۳ جلسه، در جلسات باقیمانده ترم، به تحلیل و بررسی و نقد نمونه ها و گزیده هایی از نثر این دوران می پردازد و در این بررسی ها، دانشجویان هم باید با پشت مطالعه، مشارکت فعالی در کلاس داشته باشند. علاوه بر آن هر یک از دانشجویان باید متونی از نثر این دوران را ذرا تحقیق کلاسی، بر اساس آنچه در کلاس یاد گرفته اند تحلیل و بررسی کنند.



روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه کلاسی
۵ نمره	-	۱۲ نمره	۳ نمره

تعیین ملزومات و تجهیزات وامکانات مورد نیاز برای ارائه

- پاور پوینت، فلاش مدیا و ویدئو پرژکتور.

منابع پیشنهادی

منابع اصلی:

المجانی الحدیثة (جلد ۴)، به اهتمام فؤاد افراهم البستانی، چاپ بیروت، دار المشرق.

تطور الاسالیب التشرییة، ایس المقدسی، () دار العلم للملايين، بیروت

الثر الفنی فی القرن الرابع الهجری: زکی مبارک، دار کلمات للنشر.

د کمال البازجی - : الأسالیب الأدیة فی الثر العربی القدیم (من عصر علی بن أبي طالب إلی عصر ابن خلدو ،) دار الجیل، لبنان، الطبعه الأولى، ۱۹۸۶.

محمود عبدالرحیم صالح - : فنون الثر فی الأدب العباسی، وزارة الثقافة، الأردن (عمان)، الطبعه الأولى، ۱۹۹۴

منابع فرعی:

فنون الثر فی العصر العباسی، احمد امین مصطفی، ۱۹۹۶، المکتبة الأزهرية للتراث.

فى النقد والأدب: العصر العباسی (جزء ۳): إبیلا الحاوی، بیروت، دار الكتاب اللبناني، چاپ دوم، ۱۹۸۶م.

متقدیات أدباء العرب فی الأعصر العباسیة: بطرس البستانی، بیروت، دار مارون عبود، ۱۹۷۹.

قيم جديدة للأدب العربي القديم و المعاصر: عائشة عبدالرحمن، القاهرة، دار المعارف، چاپ ۲، ۱۹۷۰م

تاریخ الأدب العربي (الأعصر العباسیة): عمر فروخ، بیروت: دار العلم للملايين، چاپ ۴، ۱۹۸۱م.

جواهر الأدب، احمد الهاشمی، انتشارات الاستقلال، ۱۹۲۳م.



۹. تحلیل و نقد شعر دوره معاصر

					عنوان درس
پیش نیاز	نوع واحد	تعداد ساعت	تعداد واحد		
ندارد	تخصصی (نظری)	۳۲	۲		تحلیل و نقد شعر دوره معاصر Analysis and Criticism of the Contemporary poetry
آموزش تکمیلی					
آزمایشگاه	کارگاه	سمینار	سفر علمی		
		دارد			

هدف:

کسب مهارت در ک و تحلیل شعر معاصر و احاطه دانشجو بر عوامل موثر سیر تحول آن

سرفصل:

سیر تاریخی تحول شعر معاصر عرب از آغاز تا کنون: ارتباط مستقیم با غرب (حمله ناپلئون و ارتباط مسیحی با غرب، گروه‌ها علمی؛ خاورشناسان) و سیر تحول انواع شعر (شعر نوکلامبیک؛ نوگرایی (شعر آزاد؛ شعر سپید) تحلیل نمونه‌های از شعر گروه‌های شعری جهان عرب: شعر گروه دیوان (عقاد و شکری) گروه آپلو (شادی و علی محمود طه) گروه مهجر شمالی (جبران خلیل جبران، ایلیا ماضی) مهجر جنوبی (فوزی معلوف و رشید سلیم الخوری) شعر آزاد (نازک الملائک و عبد المعطی حجازی) شعر گروه مجله شعر (بنج شبه شعری) یا شعراء تموزی (شاکر سیاب و یوسف الخال)

تحلیل نقد نمونه‌های از مکتب‌های شعری: مکتب بازگشت (بارودی، شوقی، حافظ ابراهیم)؛ مکتب رومانتیک (خلیل مطران، ابو القاسم شابی..) مکتب واقع گرایی (عبدالوهاب بیاتی صلاح عبد الصبور) مدرسه رمز گرایی (ادونیس، سعید عقل، ایلیا حاوی)

تحلیل نمونه‌های از شعر سیاسی و مقاومت: فلسطین (محمد درویش و سعید القاسم، عز الدین مناصرة)، عراق (محمد مهدی جواهری، احمد مطر و یحیی سماوی)، مصر (امل دنقل)، سوریه (نزار قبانی، بدوى الجبل) الجزایر (محمد عید و کاتب یاسین) لبنان (محمد مهدی شمس الدین) امارات (قاسم حداد)، یمن (محمد محمود زیری) شعر صوفیانه (الثیجاني یوسف بشیر از سودان)

روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف

رویکرد کلی: با توجه به تغیرات پارادایمی در حوزه روانشناسی یادگیری و طراحی آموزشی، رویکرد ساختن گرایی (Constructivism)، متناسب با دوره‌های آموزشی تحصیلات تکمیلی است، بنابراین در درس مزبور، رویکرد کلی یاددهی و یادگیری باید به گونه‌ای باشد که دانشجو به صلاحیت‌های حرفه‌ای در خواندن، فهم، تحلیل و نقد متن در دوره معاصر دست یابد.

روش یاد دهی - یادگیری:



پس از آشنائی دانشجویان با مباحث نظری و تاریخی، با مشارکت فعال دانشجویان تحلیل و بررسی و نقد گزیده‌هایی از شعر این دوره برآن می‌شود. علاوه بر آن هر یک از دانشجویان قصیده‌ای از یک شاعر را با گرایش ویژه انتخاب و در قالب تحقیق کلاسی، بر اساس مباحث نظری، نقد و تحلیل می‌کنند.

دوش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه کلاسی
۵ نمره	—	۱۲ نمره	۳ نمره

تعیین ملزمات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

- پاور پوینت، فلاش مدیا و ویدئو پرژکتور.

منابع پیشنهادی

منبع اصلی:

- الشعر العربي الحديث من أحمد شوقي الى محمود درويش: ميشال جحا، دار العودة، بيروت، (١٩٩٩).
الاتجاهات و الحركات في الشعر العربي الحديث، الجبوسي، سلمى الخضرا، عبدالواحد لؤلؤه، چاپ اول، بيروت مركز دراسات الوحدة العربية، (٢٠٠١).

- موسوعة الشعراء العرب المعاصرة: نجيب اليعيني، دار المناهل، بيروت، (٢٠٠٣م).
اتجاهات الشعر العربي المعاصر، احسان عباس، عالم المعرفة، الكويت، (١٩٧٨).

- مختارات من الشعر العربي الحديث، مصطفى بدوى، دار النهار بيروت، (١٩٦٩). (بدوى، مصطفى، (١٣٦٩)،
گزیده ای از شعر عربی معاصر، غلامحسین یوسفی، یوسف بکار، چاپ اول، تهران ، انتشارات اسپرک)

منابع فرعی:

الجامع في تاريخ الأدب العربي تأليف: حنا الفاخوري، الطبعة الأولى، دار الجيل، بيروت ، ١٩٨٦ م .
دراسات في الشعر العربي المعاصر: شوقي ضيف، دار المعارف، مصر، ٣ م ٢٠٠٣ .
الشعر العربي المعاصر؛ «قضايا وظواهره الفنية والمعنوية»: عزالدين اسماعيل، الطبعة الثالثة، دار العودة، بيروت، ١٩٨١ م.

معجم الباطين للشعراء للعرب المعاصرین: هیثه المعجم، الطبعة الثالثة، مؤسسة جائزة عبد العزيز سعود الباطین للإبداع الشعري.

لغة الشعر العربي الحديث، مقوماتها الفنية وطاقاتها الابداعية) سعيد الورقى، دار المعرفة الجامعية، بيروت، (٢٠١٠) م.
حركات الشعر في العصر الحديث: عزيزه مریدن، مطبعة جامعة دمشق، ١٩٨٩ - ١٩٨٨ م.

قضايا الشعر المعاصر، نازك الملائكة، دار العلم للملايين، بيروت لبنان / ١٠. دواوین شاعران معاصر عرب.
أنواع شعر عربى و سير تطور آن، خليل برونى و سيد فضل الله ميرقادرى، انتشارات دانشگاه تربیت مدرس، ١٣٩٣ .
شقيقی کدکنی، محمد رضا، شعر معاصر عربی، چاپ اول ویراست دوم، تهران، انتشارات سخن، (١٣٨٠).





۱۰. تحلیل و نقد تئر دوره معاصر

عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیش نیاز
تحلیل و نقد تئر دوره معاصر Analysis and Criticism of the Contemporary prose	۲	۳۲	تخصصی (نظری)	ندارد
آموزش تکمیلی				
	سفر علمی	سینار	کارگاه	آزمایشگاه
	—	دارد	—	—

هدف:

کسب مهارت در ک تحلیل تئر معاصر و تسلط دانشجو بر عوامل موثر سیر تحول آن

سرفصل:

- پیدایش و شکل گیری انواع هنرهای نثر نوین عربی (داستان، کوتاه و داستانک)؛ نمایشنامه؛ مقاله ادبی؛ خطابه ادبی؛ گرایش های عمومی نثر معاصر؛ موضوعات مهم و پدیدهای نثر معاصر؛ نویسندهای شهیر هر نوع نثر ادبی و آثار بر جسته آنان؛ نو گرایی و اصالت ادبی انواع نثر معاصر؛ سیر تحول شیوه نوشتاری نثر عربی.
- آشنایی تاریخی با نسل اول نویسندهای : جبرتی، طهطاوی، نقاش، زیدان؛ محمد حسین هیکل، جمال الدین اسد آبادی و عبده... و نسل دوم : مفلوطی، طه حسین، عقاد، سید قطب ... و نسل سوم : نجیب محفوظ، شرقاوی، توفیق حکیم ... و نسل نو: صنع الله ابراهیم، اسوانی
- خواشن انواع روایت: ساختار انواع داستان و عناصر آن؛ ساختار نمایشنامه و عناصر آن؛ ساختار مقاله و خطابه
- تحلیل و بررسی نمونه های از نویسندهای بر جسته و آثارشان:
 - مصر: نجیب محفوظ (سه گانگی)، توفیق الحکیم (أهل الكهف، بِيَعْمَالِيُون)، عراق: عبد الرحمن الريبي، يوسف العانی، فؤاد التکرلی؛ سوریه: حنا مينا [حمامۃ زرقاء فی السحب، نهایة رجل شجاع..] سعد الله وناس [حلقة سمر من أجل ۵ حزيران...]؛ مغرب عربی: إبراهيم الكوتى: رباعية الخسوف (البشر، الواحدة، أخبار الطوفان الثاني، نداء الوقوق)، الجزائر: عبد الحميد بن هدوقة: ريح الجنوب؛ محمد دib: الثلاثة [النول، الحرير، الدار الكبيرة] واسيني أعرج ، احلام مستغانمی
 - فلسطین: غسان كتفانی : رجال تحت الشمس..

روش یاددهی- یادگیری متناسب با محتوا و هدف

رویکرد کلی: با توجه به تغیرات پارادایمی در حوزه روانشناسی یادگیری و طراحی آموزشی، رویکرد ساختن گرایی (Constructivism)، متناسب با دوره های آموزشی تحصیلات تکمیلی است، بنابراین در درس مذبور، رویکرد کلی



یاددهی و یادگیری باید به گونه‌ای باشد که دانشجو به صلاحیت‌های حرفه‌ای در خواندن، فهم، تحلیل و نقد و ارزیابی متون نثر معاصر دست یابد.

روش یاد دهی - یادگیری:

پس از آشنائی دانشجویان با مباحث نظری و تاریخی، در جلسات باقیمانده با مشارکت فعال دانشجویان تحلیل و بررسی و نقد گزیده‌هایی از نثر این دوران ارائه می‌شود. علاوه بر آن هر یک از دانشجویان متونی از نثر این دوره را در قالب تحقیق کلاسی، به شکل سمینار پژوهشی ارائه می‌نمایند..

روش ارزیابی

پروژه کلاسی	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	ارزشیابی مستمر
۳	۱۲	—	۵

تعیین ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

- پاور پوینت، فلاش مدیا و ویدئو پرژکتور.

منابع پیشنهادی

منبع اصلی:

- الأنواع الشريه في الأدب العربي المعاصر: ج ۱ سيد البحراوى، مكتبة الانجلو المصرية ۲۰۰۲ م
- الأنواع الشريه في الأدب العربي المعاصر: ج ۲ الاجيال والملاحم سيد البحراوى، مكتبة الانجلو المصرية ۲۰۰۳ م
- أفق التحولات في الرواية العربية، فيصل دراج و همكاران، بيروت، المؤسسة العربية للدراسات و النشر، ۱۹۹۹ م.
- آثار داستانی نجيب محفوظ، إبراهيم الكوني، الطاهر و طار، الطيب، ذكريات ثامر... و مسرحيات توفيق الحكيم، سعد الله ونوس، ... و جبران خليل جبران، طه حسين، احلام مستغانمي، ...

منابع فرعی:

- الرواية العربية، روجر آلن، ترجمة حصة منيف، الموسسه العربية للدراسات و النشر، بيروت، (۱۹۸۲).
- القصة القصيرة التسوية اللبنانيّة أنطولوجيا، به اهتمام شوقي بدر يوسف، اسكندرية، مؤسسة حورس الدوليّة، ۲۰۱۰ م.
- الرواية و تحولات الحياة في المملكة العربية السعودية، ملتقى الباحة الثقافي الثاني، ۱۴۲۹ق.
- دراسات في الأدب العربي الحديث، محمد مصطفى هدارة، بيروت: دار العلوم العربية، ۱۹۹۰ م.
- الأدب العربي المعاصر في مصر: شوقي ضيف، قاهره، دار المعارف، لاتا.
- المسرحية في الأدب العربي الحديث: خليل الموسى، اتحاد الكتاب العرب، ۱۹۹۷ م.
- اتجاهات النقد الروائي في سوريا: عبدالله ابوهيف، دمشق: اتحاد الكتاب العرب، ۲۰۰۶ م.
- ابوزيد، سامي يوسف، الأدب العربي الحديث: الشر، دار المسيرة للنشر والتوزيع والطباعة، عمان، (۲۰۱۵).



۱۱. ادبیات تطبیقی

عنوان درس					
نیاز پیش	نوع واحد	تعداد ساعت	تعداد واحد	آموزش تکمیلی	
ندارد	تخصصی (نظری)	۳۲	۲	ادبیات تطبیقی Comparative literature	

هدف:

آشنایی با نظریه و رویکردهای ادبیات تطبیقی و کسب مهارت در انجام پژوهش‌های تطبیقی روشمند.

سرفصل:

سیر تحول ادبیات تطبیقی در دنیای غرب و کشورهای عرب و ایران

بررسی نقش و جایگاه ادبیات عربی و میزان تبادل ادبی آن با ادبیات ملل دیگر

رویکردها و مکاتب ادبیات تطبیقی، میدان‌های پژوهش در ادبیات تطبیقی، روش تحقیق در ادبیات تطبیقی،

آسیب‌شناسی پژوهش‌های تطبیقی در ایران و عرب و نقد و ارزیابی آنها

اندیشه ادبیات تطبیقی اسلامی

ارائه پژوهش‌های تطبیقی با تکیه بر زبان و ادبیات عربی

روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف

رویکرد کلی: با توجه به تغیرات پارادایمی در حوزه روانشناسی یادگیری و طراحی آموزشی، رویکرد ساختن‌گرایی (Constructivism)، متناسب با دوره‌های آموزشی تحصیلات تکمیلی است، بنابراین در درس مزبور، رویکرد کلی یاددهی و یادگیری باید به گونه‌ای باشد که دانشجو به صلاحیت‌های حرفه‌ای حداقلی در تطیق عملی متون ادبی با یکی از رویکردهای ادبیات تطبیقی دست یابد.

روش یاددهی - یادگیری:

استاد این درس پس از آشنا ساختن داشجوب‌ماحت نظری ادبیات تطبیقی و مکاتب و رویکردهای موجود در آن در ۶ جلسه، در جلسات باقیمانده ترم، به تحلیل عملی و تحلیل روشمندانه متون پردازد و داشجوبان را در مباحث کلاس به همراه پیش مطالعه‌ای که در ماره متون مورد نظر برای تحلیل انجام خواهد داد مشارکت دهد. از آنجاکه یکی از آسیب‌های جدی ادبیات تطبیقی در ایران، نبود یا کم بود نمونه‌های تحلیلی عملی مبتنی بر روش‌های ادبیات تطبیقی است، استاد می‌تواند چند نمونه از مقالات چاپ شده در مجلات راندو تحلیل کرده و به آسیب‌شناسی آنها پردازد که این روش در فرایند یادگیری بسیار مفید خواهد بود علاوه بر آن، هر یک از داشجوبان باید یک تحقیق کلاسی مربوط به بخش عملی ادبیات تطبیقی را تجام دهد.



روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه کلاسی
۵ نمره	—	۱۲ نمره	۳ نمره

تعیین ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

- پاور پوینت، فلش مدیا و ویدئو پرژکتور.

منابع پیشنهادی

منبع اصلی:

الأدب المقارن: دكتور خليل برويني، تهران، انتشارات سمت، ۱۳۹۱.

آفاق الأدب المقارن عربياً و عالمياً: حسام الخطيب، دمشق، دار الفكر، طبع دوم، ۱۹۹۹م.

الأدب المقارن، مشكلات و آفاق: عبده عبود، دمشق، اتحاد الكتاب العرب، ۱۹۹۹م.

العرب والأدب المقارن: عبدالنبي اصطفيف، دمشق، ۲۰۰۷م.

الأدب المقارن، محمد غنيمي هلال، القاهرة، ۱۹۵۳م.

الأدب المقارن، طه ندا، بيروت، دار النهضة العربية، ۱۹۷۵م.

منبع فرعی:

الأدب المقارن، أصوله و تطوره و مناهجه: الطاهر أحمد مكي، القاهرة، دار المعارف، ۱۹۸۷م.

مدارس الأدب المقارن: سعيد علوش، بيروت، سوشيبريس، المركز الثقافي العربي، ۱۹۸۷م.

الأدب العربي (المقارن) وصيغة العالمية: حسام الخطيب، المجلس الوطني للثقافة، الدوحة، ۲۰۰۵م.

مكتبات الأدب المقارن في العالم العربي: سعيد علوش، الدار البيضاء، الطبعة الأولى، بيروت، ۱۴۰۷هـ/ ۱۹۸۷م.

المثاقفه و النقد المقارن: عز الدين المناصره، المؤسسة العربية للدراسات والنشر، ۱۹۹۶م.



۱۲. ادبیات مقاومت

عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیش نیاز
ادبیات مقاومت Resistance literature	۲	۳۲	اختیاری (نظری)	ندارد
آموزش تکمیلی				
	سفر علمی	سمینار	کارگاه	آزمایشگاه

هدف‌های کلی و ویژه:

آشنایی با رویکردهای ادبیات مقاومت و احاطه دانشجو بر تحلیل وزیباشناسی متون ادبی مقاومت

سرفصل:

مفهوم شناسی مقاومت در ادب قدیم و جدید

آشنایی با نهضت‌های آزادی‌بخش در کشورهای عربی /

آشنایی با تاریخ و ادبیات مقاومت فلسطین به عنوان نماد اصلی ادبیات مقاومت و تحلیل زیباشناسانه متون نظم و نثر مقاومت

آشنایی با چهره‌های شاخص و ادبیات آزادی‌خواه عرب (الجزایر، لبنان، سوریه، عراق، مصر، تونس،) و تحلیل موری‌ی نمونه‌هایی از شعر و نثر آنان

آشنایی با ادبیات عربی پس از انقلاب‌های ۲۰۱۱ (مصر، بحرین، تونس)

آشنایی با نمادهای پیداری اسلامی

تحلیل ویررسی نمونه‌های از شعر و نثر ادبیا پایداری جهان عرب (شهید غسان کتفانی، خالد بشار السوری، شهید عبد الرحیم محمود، (شاعر فلسطینی)، الشهید الریح بو شامه جزائری، شهید معین بیسو).

روش یاددهی - یادگیری متناسب با محظوظ و هدف

رویکرد کلی: با توجه به تغییرات پارادایمی در حوزه روانشناسی یادگیری و طراحی آموزشی، رویکرد ساختن‌گرایی (Constructivism)، متناسب با دوره‌های آموزشی تحصیلات تکمیلی است، بنابراین در درس مزبور، رویکرد کلی یاددهی و یادگیری باید به گونه‌ای باشد که دانشجو به صلاحیت‌های حرفه‌ای حداقلی در تطبیق عملی متون ادبی مقاومت دست یابد.

روش یاد دهی - یادگیری:

استاد پس از آشنایی دانشجویان با مباحث تظری ادبیات مقاومت و رویکردهای موجود در آن، در جلسات باقیمانده ترم به مطالعه عملی و تحلیل روشمندانه و مشارکت فعال دانشجویان، متون مربوط به ادبیات پایداری عربی می‌پردازد علاوه بر آن، هر یک از دانشجویان باید یک تحقیق کلاسی مربوط به بخش عملی ادبیات مقاومت را تهیه دهنده.



روش ارزیابی

پروژه کلاسی	آزمون پایان ترم	آزمون میان ترم	ارزشیابی مستمر
۳ نمره	۱۲ نمره	—	۵ نمره

تعیین ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه
- پاور پوینت، فلش مدیا و ویدئو پرژکتور.

منابع پیشنهادی

منبع اصلی:
ادب المقاومة، غالی شکری، دار المعارف بمصر (ادبیات مقاومت)، ترجمه محمد حسین روحانی، (لانا).
الأدب المقاوم روی و تطلعات، صفی الدین هاشم، مرکز الإمام الخمينی الثقافی، بیروت، ۲۰۰۵م.
الأدب الفلسطيني المقاوم تحت الاحتلال: ۱۹۴۸-۱۹۶۷، غسان کنفانی، مؤسسة الدراسات الفلسطينية، الطبعة: الثانية، سنة
النشر: ۱۹۸۶.

منابع فرعی:
المقاومة في الأدب الجزائري المعاصر، عبدالعزيز شرف، دار الجيل للطبع والنشر والتوزيع، بیروت، (۱۹۹۱).
ترجمة أدبيات مقاومت ساير ملل، از ضياء الدين ترابي، نشر صریر، تهران، د.ت.
أصوات من الأدب الجزائري الحديث، عبد الله حمادي: سشورات جامعة متوری - قسنطينة، ۲۰۰۰.
استقبال شعر المقاومة في النقد الأدبي في العالم العربي، عادل الأسطة، An-Najah staff /
دیوان شاعران مقاومت از جمله: محمود درویش، توفیق زیاد، فدوی طوقان و... احمد مطر، آیات القرمزی، انسی الحاج،
وآثار داستان نویسانی مائند غسان کنفانی، سحر خلیفه، طاهر وطار



۱۳. ادبیات داستانی

عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیش نیاز
ادبیات داستانی Narrative literature	۲	۳۲	اختیاری (نظری)	ندارد
آموزش تکمیلی				
			سفر علمی	سینتار
			کارگاه	آزمایشگاه

هدف:

کسب مهارت در تحلیل متون داستانی قدیم و جدید براساس نظریه های روایت شناسی

سرفصل:

بررسی و تحلیل داستان های قرآنی از منظر روایت شناسی نوین

بررسی و تحلیل انواع داستان در ادب قدیم عرب (زندگی نامه، سفرنامه، افسانه، داستان های خیالی، داستان به زبان حیوانات)

بررسی و تحلیل موضوعات مهم فکری در داستان نویسی نوین عرب (گفتمان دینی در داستان، مکاتب ادبی در داستان نویسی، رویارویی شرق و غرب در داستان معاصر عرب....)

بررسی و تحلیل داستان های شعری در ادب قدیم و جدید عربی (روایت شعری)

بررسی ادبیات نمایشی در ادبیات معاصر عرب

هنر سینما و داستان نویسی

روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف

رویکرد کلی: با توجه به تغییرات پارادایمی در حوزه روانشناسی یادگیری و طراحی آموزشی، رویکرد ساختن گرایی (Constructivism)، متناسب با دوره های آموزشی تحصیلات تکمیلی است، بنابراین در درس مزبور، رویکرد کلی یاددهی و یادگیری باید به گونه ای یاشد که دانشجو به صلاحیت های حرفه ای در فهم و تحلیل متون داستانی و تحلیل عناصر آن دست باید.

روش یاد دهی - یادگیری:

استاد پس از آشنایی دانشجویان با مباحث نظری ادبیات داستانی، در جلسات باقیمانده ترم، و با مشارکت فعلی آنان به تطیق عملی و تحلیل روشنده اه متون داستانی می پردازد. از آنجا که یکی از آسیب های جلدی گروه های عربی دانشگاه های ایران، عدم اهتمام به ادبیات داستانی و نیز نبود یا کمبود نمونه های تحلیلی عملی مبتنی بر روش های روایت شناسی و مبتنی بر ادبیات داستانی است. استاد می تواند چند نمونه از مقالات چاپ شده در مجلات را نقد و تحلیل کرده، به آسیب شناسی آنها پردازد. که این روش در فرایند یادگیری بسیار مفید خواهد بود. علاوه بر آن، هر یک از دانشجویان باید یک تحقیق کلاسی مریبوط به بخش عملی ادبیات داستانی را انجام دهد.



دوسن ارزشیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان قرم	آزمون پایان قرم	بروزه کلاسی
۳ نمره	۱۴ نمره	—	۳ نمره

تعیین ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

- پاور پوینت، فلاش مدیا و ویدئو پرژکتور.

منابع پیشنهادی

منبع اصلی:

گونه شناسی ادبیات داستانی عربی تا عصر حاضر، تالیف دکتر خلیل پروینی و دکتر هومن ناظمیان، انتشارات تربیت مدرس، (۱۳۹۵).

السرد العربي القديم، الانواع والوظائف والبنيات، ابراهيم الصحراوي، دار العربية للعلوم، بيروت، (۲۰۰۸).

السرد العربي القديم (الأسواق الثقافية وإشكاليات التأويل)، ضياء الكعبى، المؤسسة العربية للدراسات والنشر، بيروت، (۲۰۰۵).

الحكاية والتأويل (دراسات في السرد العربي)، عبدالفتاح كيليطو، دار توبيقال، الدار البيضاء، الطبعة الثانية، ۱۹۹۹م.

منابع فرعی:

بناء الرواية، سبزاء، قاسم، مكتبة الأسرة، القاهرة، (۲۰۰۴).

تطور الأساليب التراثية في الأدب العربي، دار العلم للملايين، بيروت، الطبعة السابعة، ۱۹۸۲م.

السردية العربية (بحث في البنية السردية للموروث الحكاياتي العربي)، عبدالله ابراهيم، المؤسسة العربية للدراسات والنشر، بيروت، (۲۰۰۰م).

الترجم والسير، محمد عبدالغنى حسن، دار المعارف، القاهرة، (لات).

فن المقامات في الأدب العربي عبد الملك مرقاض، الدار التونسية للنشر، تونس، (۱۹۸۸).

محاضرات في القصص في ادب العرب ماضيه وحاضرها، محمود تيمور، معهد الدراسات العربية العالمية، القاهرة، (۱۹۵۸).

تراث القصصي في الأدب العربي (مقاربات سوسiego سردية)، محمد رجب التجار، منشورات ذات السلسل، الكويت،

(۱۹۹۵).

تحليل الخطاب الروائي (الزمن - السرد - التأثير)، سعيد يقطين، المركز الثقافي العربي، المغرب - لبنان، (۲۰۰۵).



۱۴. ادبیات عرفانی

عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیش تیاز
ادبیات عرفانی Mysticism literature	۲	۳۲	اختیاری (نظری)	ندارد
آموزش تکمیلی				
	سفر علمی	سینهار	کارگاه	آزمایشگاه

هدف

آشنایی با متنون عرفان اسلامی، برای کسب مهارت در خواندن، فهم و تحلیل آنها و تقویت ذوق انتقادی در دانشجویان.

سرفصل:

تحلیل تاریخی عرفان و تصوف اسلامی و تجلی آن در ادبیات عربی

تحلیل و بررسی نمونه‌های عرفانی در آیات و احادیث /

بررسی ویژگی‌های زبان ادبی صوفیانه به ویژه (رمزگرایی، پیچیدگی وابهام، مصطلحات ویژه و تمثیل...)

بررسی و تحلیل نمونه‌های شعری عرفانی نظیر: ابن فارض، محی الدین بن العربی، رابعه عدویه، عفیف الدین تلمسانی /

بررسی نمونه‌های عرفانی در ادبیات معاصر مانند محمد حسن اسماعیل / محمد الفیتوری ، محمد مهدی شمس الدین

بررسی و تحلیل نمونه‌های از نثر صوفیانه و مصطلحات آن: / نمونه‌های نثر عرفانی مانند المواقف و المخاطبات نفری،

رسالة قشیریه، فتوحات مکیة، فصوص الحكم، مقامات العثانق تأليف الشاب الفطیف، اللمع تأليف ابن سراج /

بررسی نمونه‌های عرفانی در ادبیات معاصر مانند آثار عرفانی میخائل نعیمه

بررسی متنون عرفانی و صوفیانه ترجمه شده از فارسی به عربی: ترجمه منطق الطیر عطار، مشوی مولوی، دیوان حافظ... .

روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف

رویکرد کلی: با توجه به تغییرات پارادایمی در حوزه روانشناسی یادگیری و طراحی آموزشی، رویکرد ساختن گرایی (Constructivism)، متناسب با دوره‌های آموزشی تحصیلات تکمیلی است، بنابراین در درس مزبور، رویکرد کلی یاددهی و یادگیری باید به گونه‌ای باشد که دانشجو به صلاحیت‌های حرفه‌ای در فهم، تحلیل و نقد و ارزیابی متنون عرفانی دست یابد.

روش یاد دهی - یادگیری:

پس از آشنا ساختن دانشجویان با مباحث نظری و تاریخی استاد این درس، در جلسات باقیمانده ترم، به تحلیل، با مشارکت فعال دانشجویان به بررسی و نقد گزیده‌هایی از متنون عرفان اسلامی می‌پردازد. ضمناً هر یک از دانشجویان باید متنونی از ادبیات عرفانی را در قالب تحقیق کلاسی، بر اساس آنچه در کلاس یاد گرفته‌اند تحلیل و بررسی کنند.



روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه کلاسی
۳ نمره	۱۴ نمره	—	۳ نمره

تعیین ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

- پاور پوینت، فلش مدیا و ویدئو پرژکتور.

منابع پیشنهادی

منابع اصلی:

الأدب الإسلامي الصوفي حتى نهاية القرن الرابع: على على صبح، الأزهرية، القاهرة، ١٩٩٧م.

الشعر والتصوف، وفيق سليمان، دار الحوار، اللاذقية، ٢٠١٣م.

الشعر والتصوف (الاثر الصوفي في الشعر العربي المعاصر)، ابراهيم محمد منصور، دار الامين للنشر والتوزيع، القاهرة، (١٩٩٩).

خطب الحجيجية، عبدالرحمن البدوى، دار القلم، بيروت، (١٩٩١).

منابع اصلی عارفان وصوفیان عرب مانند آثار، حلاج ، ابن فارض، محی الدین ابن عربی، فخری ، قشیری ،

منابع فرعی :

الأدب الصوفي في مصر في القرن السابع: على صافى حسين، دار المعارف، القاهرة (١٩٧١).

التصوف الإسلامي، حسن عاصى، مؤسسة عز الدين للطباعة والنشر، (١٩٩٤).

تجليات الشعر الصوفي، امين يوسف العودة، المؤسسة العربية للدراسات والنشر، (٢٠٠١).

الاتجاه الوجداني في الشعر العربي المعاصر، عبدالقادر القسط، مكتبة الشباب، القاهرة، (١٩٧٨).

في التصوف الإسلامي وتاريخه، رينولد نيكلسن، ترجمه ابوالعلا عفيفي، مكتبة الانجلو المصرية ، القاهرة، (١٩٥٦).

مثوى الجزء الثالث، مولوى بلخى، ترجمه ابراهيم دسوقي الشتا، ازهاء للاعلام العربى، القاهرة، (١٩٩٢).



۱۵. روش تدریس متنون ادبی

عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیش نیاز
روش تدریس متنون ادبی Teaching Method of Arabic texts	۲	۴۸	اختیاری (نظری-عملی)	ندارد
آموزش تکمیلی				
	سفر علمی	سینار	کارگاه	آزمایشگاه

هدف

آشنایی با روش‌های تدریس و ارائه طرح درس بر اساس برنامه درسی رشته ادبیات عربی برای ارتقاء مهارت تذوق ادبی و تفکر انتقادی

سرفصل:

اهمیت روش تدریس در امر یادگیری و بررسی روش‌های تدریس متنون ادبی (روش تدریس تبادلی، روش بارش ذهنی، حفظ متن ادبی، شایستگی‌های زبانی، روش تحلیل محتوای کمی و کیفی، روش‌های فعال در تدریس / روش‌های تدریس تلفیقی / روش تدریس مهارت‌های زبانی / راهبردهای تدریس متنون ادبی)

بررسی عناصر تدریس متنون ادبی (قرائت متن، درک اندیشه اصلی، مناسبت متن، اهداف متن، شرح متن، عناصر متن ادبی) مهارت ذوق ادبی براساس نقد، بلاغت و خوانش

طراحی برنامه درسی مناسب با رشته زبان و ادبیات عربی . راهبردهای نوین تدریس متنون ادبی، طرح درس در سطوح مختلف

آموزش الکترونیکی (مجازی) تدریس متنون ادبی

روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف

رویکرد کلی: روش یاددهی و یادگیری این درس نظری و عملی است. دانشجویان با اصول و روش‌های یادگیری آشنا می‌شوند، سپس براساس ویژگی‌های مخاطب و محتوای درس به ارائه تدریس می‌پردازند. روش ارزیابی این درس بر مبنای امتحان کتبی - تدریس عملی و ارائه تحقیق در حوزه روش‌های تدریس رشته زبان و ادبیات عربی در دوره کارشناسی است.

دوش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان قرم	آزمون پایان قرم	پروژه کلاسی
۸ نمره	—	۷ نمره	۵ نمره



تعیین ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

- پاور پوینت، فلش مدیا و ویدئو پرژکتور.

منابع پیشنهادی

منبع اصلی:

- طرق تدریس الادب العربي، جاسم محمد السلامي، دار المناهج للنشر والتوزيع، بيروت، (٢٠٠٣).
استراتيجيات التدريس الفعال، حسن جعفر الخليفة، و ضياء الدين محمد مطاوع، مكتبة المتبني، الدمام، (٢٠١٥).
طرق تدریس اللغة العربية، الدكتور جودت الرقابي، دار الفكر بيروت، (١٤١٢).

منابع فرعی:

- استراتيجيات التدريس المتقدمة، عبد الحميد شاهين، اسكندرية مصر، (٢٠١١م).
المرجع لتعليم اللغة العربية للأجانب، فتحى على يونس، مكتبة القاهرة، (١٤٢٣).
خصائص العربية وطرق تدریسها، نايف معروف، دار النافذة، بيروت، (٢٠٠٥).
التعليم عبر الانترنت (دليل التعليم والتعلم باستخدام التكنولوجيا الحديثة)، جيلي سالمون، مجموعة النيل العربية

Jensen , Eric. (2009). 10 Most Highly Effective Based Strategies for Student,Achievement. Retrieved from
(التدريس الفعال، ايريك جنسن، ط١، مكتبة جرير، المملكة العربية السعودية)



۱۶. ادبیات عامیانه

عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیش نیاز
ادبیات عامیانه Folklore literare	۲	۳۲	اختیاری (نظری)	ندارد
آموزش تكمیلی				
	سفر علمی	سمینار	کارگاه	آزمایشگاه

هدف

آشنایی دانشجویان با لهجه‌های عامیانه برای کسب مهارت در تشخیص معانی کلمات، اصطلاحات و جملات عامیانه متون ادبی.

سرفصل:

آشنایی با لهجه‌های متداول کشورهای عربی و قواعد عمومی آن.

بررسی تأثیر لهجه‌های عامیانه بر ادبیات معاصر و میزان تأثیر آن بر مخاطبان خود.

آشنایی دانشجویان با لهجات عامیانه از طریق ارایه فیلم و تئاترهای عامیانه و نقد و بررسی آنها.

ارائه و بررسی متون شعری و نثری ادبی مشهور جهان عرب (متونی که متشکل از زبان فصیح و عامیانه).

شعر عامیانه انقلابی و متعهد (شعر انقلابی الجزایر، مصر، عراق، تونس...)

گزیده‌هایی از شاعران عامیانه سرا: ایلیا ابوشدید، حسین علی ابوحمزی، اسعد السبعلي، منیر الیاس وهیة، هشام عبدالله،

احمد فؤاد نجم، صلاح جاهین، عمر الفراء سعید عقل طلال حیدر- میثال طراد سعد علوش عبدالکریم الجباری-

روش یاددهی- یادگیری متناسب با محتوا و هدف

رویکرد کلّی: با توجه به تغییرات پارادایمی در حوزه روانشناسی یادگیری و طراحی آموزشی، رویکرد ساختن‌گرایی (Constructivism)، متناسب با دوره‌های آموزشی تحصیلات تکمیلی است، بنابراین در درس مزبور، رویکرد کلّی یاددهی و یادگیری باید به گونه‌ای باشد که دانشجو به صلاحیت‌های حرفه‌ای حداقلی در شنیدن، خواندن و فهم ادبیات عامیانه عربی دست یابد.

روش یاد دهی - یادگیری:

پس از آشنایی دانشجویان با قواعد عمومی لهجه‌های عامیانه و رابطه آن با ادبیات فصیح ، استاد درس با مشارکت آنان در جلسات باقیمانده ترم، به شنیدن، خواندن و فهم و تحلیل ادبیات عامیانه شنیداری و نوشتاری عربی می‌پردازد. یکی از آسیب‌های دانشجویان و حتی استادان گروه‌های عربی آشنا نبودن آنها با لهجه‌های عربی است؛ لذا استاد این درس می‌تواند نمونه‌هایی از متون عربی آمیخته با زبان محاوره‌ای ترجمه شده به زبان فارسی و یا فیلم‌های عربی دوبله شده به زبان فارسی را سر کلام تدریس کند.



روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه کلاسی
۵ نمره	۱۰ نمره	—	۵ نمره

تعیین ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

- پاور پوینت، فلش مدیا و ویدئو پرژکتور.

منابع پیشنهادی

منابع اصلی:

- دراسات فی الأدب الشعبي: إبراهيم عبد الحافظ رزق، هيئة قصور الثقافة، القاهرة، (٢٠١٣).
 المعجم الكبير في الأنماط العامة المصرية: أحمد تيمور (ستة أجزاء)، الهيئة العامة لدار الكتب والوثائق القومية، (٢٠٠٢م).
 رواح الشعر العامي، هشام عبدالله، الدولية للنشر والتوزيع ، القاهرة، (٢٠٠٧).
 ديوان الشعر الشعبي:شعر الثورة المسلحة(جمع ودراسة) احمد حمدي، منشورات المتحف الوطني للمجاهد، (١٩٩٤).

منابع فرعی:

- موسوعة الشعر العامي في مصر، يسرى الغرب، الهيئة العامة لقصور الثقافة القاهرة، (٢٠١٠).
 ديوان الشعر اللبناني ساختارات من الشعر العامي. حمزة عبود، دار الفارابي للنشر والتوزيع بيروت، (٢٠١٠).
 المجموعة البهية من الاشعار النبطية. عبدالمحسن بن عثمان أبياطين، مكتبة الرياض الحديثة، (١٩٦٩).
 الشعر النبطي في منطقة الخليج والجزيرة العربية دراسة علمية جزءان، غسان حسن احمد الحسن، مؤسسة الثقافة والفنون، المجمع الثقافي، دولة الإمارات العربية المتحدة، (١٩٩٠).
 من الادب الشعبي. عبدالله العلي الزامل، الجمعية العربية السعودية للثقافة والفنون، الرياض، (١٩٧٨).
 فن المحاورة في الشعر الشعبي(جزءان)، مبارك عمران السبيعي، مطبعة سفير، الرياض، (١٩٨٤).
 موسوعة الفلكلور الفلسطيني، نمر سرحان، دائرة الثقافة، منظمة التحرير الفلسطينية ، عمان، (١٩٨٩).
 الشعر النبطي اصوله-فنونه-تطوره، طلال عثمان المزعل السعيد، منشورات ذات السلسل ، الكويت، (لاتا).
 قاموس اللهجة العامية المصرية، سبورو، مكتبة لبنان، ١٩٩٩.
 قاموس اللهجة العامية في سودان: عون الشريف قاسم، الدار السودانية للكتب، الطبعه الثالثة، ٢٠٠٢م.
 معجم المصطلحات العربية العالمية (ملف)./
 الأصول العربية للهجة دار فور العالمية (القروية): إبراهيم ادم إسحاق، الطبعة الأولى، ٢٠٠٢م.



۱۷. شاهکارهای ادبی جهان

عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیش نیاز
شاهکارهای ادبی جهان World literature masterpieces	۲	۳۲	اختیاری (نظری)	ندارد
آموزش تكميلی				
	سفر علمی	سمینار	کارگاه	آزمایشگاه
	دارد	دارد		

هدف‌های کلی و ویژه:

هدف‌های کلی: آشنایی با ادبیات و تاریخ ادبیات ملل مختلف جهان از جمله اروپا، آشنایی با مشاهیر ادبی جهان، آشنایی با مکاتب ادبی جهان، آشنایی با ژانرهای ادبی در ادبیات ملل جهان.

سرفصل:

آشنایی با ادبیات و تاریخ ادبیات اروپا، آشنایی با مشاهیر ادبی جهان، آشنایی با مکاتب ادبی جهان، آشنایی با ادبیات مقاومت جهان.

روش یاددهی- یادگیری متناسب با محتوا و هدف

رویکرد کلی: با توجه به تغییرات پارادایمی در حوزه روانشناسی یادگیری و طراحی آموزشی، رویکرد ساختن‌گرایی (Constructivism)، متناسب با دوره‌های آموزشی تحصیلات تکمیلی است، بنابراین در درس مزبور، رویکرد کلی یاددهی و یادگیری باید به گونه‌ای باشد که دانشجو به صلاحیت‌های حرفه‌ای حداقلی در فهم سیر ادبیات ملل جهان و نقش هر یک از آنها در روند ادبیات جهان دست یابد.

روش یاد دهی - یادگیری:

استاد این درس پس از آشنا ساختن دانشجو با مباحث نظری ادبیات ملل مختلف و مکاتب و مشاهیر آن در ۶ جلسه، در جلسات باقیمانده ترم، به خواندن و فهمیدن متون پردازد و دانشجویان را در مباحث کلاس به همراه پیش‌مطالعه‌ای که درباره متون مورد نظر برای تحلیل آنجام خواهند داد، مشارکت دهد. از آنجا که یکی از آسیب‌های جدی شاهکارهای ادبی جهان عدم آشنایی اغلب دانشجویان و برخی از استادان با زبان اصلی آن ادبیات‌ها است، لذا مطالعه، تدریس و مطالعة این درس از طریق کتاب‌ها و منابع ترجمه شده به زبان فارسی یا به زبان عربی خواهد بود.

روش ارزیابی

ارزیابی دانشجویان باید متناسب با اهداف درس و در راستای شیوه‌های یاددهی- یادگیری به شکل زیر صورت گیرد:
ارزیابی آغاز ترم به منظور شناسایی استعدادها و توانایی‌های آنان، ارزیابی مستمر از طریق مشارکت دانشجویان در تحلیل‌ها و مباحث کارگاه‌گونه کلاس، ارزیابی پایانی در قالب امتحان، ارزیابی از طریق تحقیق کلاسی.

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه کلاسی
----------------	----------------	-----------------	-------------



تعیین ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

- پاور پوینت، فلش مدیا و ویدئو پرژکتور.

منابع پیشنهادی

منبع اصلی:

آشنایی با ادبیات و تاریخ ادبیات اروپا

مختصر تاریخ الأدب الإنجليزی باللغة العربية، إيفور إيفانس، ترجمة زاخر غبریال، الهيئة المصرية العامة للكتاب.
موسوعه الأدبیه الکبری: أشهر المبدعات فى تاريخ الأدب العالمي، وفیق صفت مختار، دار الطلعان، ۲۰۱۳م.
الأدب الإنجليزی، جوناثان بیت، ترجمه سهی الشامی، مراجعده: هبه عبد المولی، الطبعة الأولى، موسسة هنداوي للتعليم
والثقافة، ۲۰۱۵م.

الأدب الإنجليزی الحديث: سلامہ موسی، سلامہ موسی للنشر والتوزیع، الطبعة الثالثة، ۱۹۷۸م.
تاریخ الآداب الأوروبيه، ثلاثة أجزاء، جمع من المؤلفین (كتبه ما يزيد على منه و خمسين کاتبا من جميع أنحاء أوروبا)،
ترجمه صباح الجھیم، وزارة الثقافة، الهيئة العامة السورية للكتاب.
الرواید الروسيه في القرن التاسع عشر، مکارم الغمری، نشر عطاء المعرفة، ۱۹۸۱م.

آشنایی با مشاهیر ادبی جهان:

تذکار جیتی (جوتہ)، عباس محمود العقاد، دارالمعارف، القاهرة.

برنارد شاو، سلامہ موسی، موسسة هنداوي للتعليم والثقافة، الطبعة الأولى، ۲۰۱۴م.
أرواح شاردة، على محمود طه، موسسة هنداوي للتعليم والثقافة، القاهرة، ۲۰۱۲م.
إدجار آن بو؛ دراسه و نماذج من قصصه، امین روفائل، مکتبة الأنجلو المصرية.
أعلام القصه في الأدب الإنجليزی الحديث، طه محمود طه، قاهرة، ۱۹۶۶م.
أعلام في الأدب العالمي، على عبد الفتاح، مركز الحضارة العربية، ۱۹۹۹م.

آشنایی با مکاتب ادبی جهان

المدارس الأدبيه و مذاهبها؛ النظري و التطبيقي، يوسف عيد، بيروت، دار الفكر اللبناني.
آشنایی با مکتب های ادبی، منصور ثروت، نشر سخن، ۱۳۹۰.

مکتب های ادبی، رضا سید حسینی، انتشارات نگاه، تهران، ۱۳۹۱.

آشنایی با ادبیات مقاومت جهان، ضیاء الدين ترابی، بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس، تهران: ۱۳۸۹.
موجز تاریخ الأدب الامريکي، بیتر های، ترجمه هیثم علی حجازی، دمشق، منشورات وزارة الثقافة.



منابع فرعی

گلهاي رنج، بودلر، مترجم محمد رضا پارساييار، ۱۳۸۱.

ایلیاد، هومر، مترجم کزازی، انتشارات مرکز، ۱۳۸۲.

در جدال با خاموشی، فدریکو گارسیا لورکا، ترجمه احمد شاملو، نشر قطره

سه نمایشنامه از فدریکو گارسیا لورکا، ترجمه احمد شاملو، نشر چشید، ۱۳۹۳.

بینایان، ویکتور هوگو، ترجمه حسینعلی مستعان، نشر بدرقه جاودان، ۱۳۷۹.

سرزمین بی حاصل، ت اس الیوت، ترجمه حسن شهباز، بنگاه ترجمه و نشر، ۱۳۵۷.

صد سال تنهایی، گارسیا ماکر، مترجم بهمن فرزانه، انتشارات امیر کبیر.

تاریخ ادبیات جهان، دکتر ترادیک، مترجم عربعلی رضایی، ۱۳۶۰.

مادر، ماکسیم گورکی، ترجمه محمد قاضی، انتشارات جامی، ۱۳۹۲.

جنگ و صلح، لئونیکولا ویج تولستوی، ترجمه سروش حبیبی، انتشارات نیلوفر.

جنایات و مکافات، فیودور داستایوفسکی، ترجمه مهدی آملی، انتشارات خوارزمی، ۱۳۸۷.

مسخ، فرانس کافکا، ترجمه علی اصغر حداد، نشر ماهی، ۱۳۹۲.

دیوان حافظ

بوستان و گلستان سعدی

شاهنامه فردوسی

متنوی معنوی مولوی

دیوان عمر خیام



۱۸. پایان نامه

عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیش نیاز
پایان نامه Thesis	۴-۶			دارد
آموزش تكميلی				
		سینار	سفر علمی	آزمایشگاه کارگاه

هدف

ائبات توانایی دانشجو در انجام تحقیقات دانشگاهی به منظور مساله یابی و حل مسائل علمی این رشته

سرفصل:

پژوهش در یکی از حوزه های دانش ادب عربی با راهنمایی یکی از اعضای هیات علمی گروه آموزشی

روش یاددهی- یادگیری متناسب با محظوظ و هدف

دانشجو بعد از یافتن یک مساله ادبی با ارشاد و راهنمایی یکی از استادان گروه آموزشی، براساس روش تحقیق در ادبیات، موضوع پایان نامه خود را انتخاب و با تکمیل پیشنهاده (پرپوزال) مصوب دانشگاه، آن را به گروه آموزشی ارائه می دهد و بعد از تصویب گروه آموزشی و شورای تحصیلات تکمیلی حسب آینه نامه آموزشی کارشناسی ارشد، پژوهش خود را شروع می کند. دانشجو ملزم است گزارش پیشرفت فعالیت پژوهشی خود را به اطلاع استاد راهنمای برساند. دفاع از پایان نامه براساس آینه نامه آموزشی کارشناسی ارشد و ضوابط داخلی دانشگاه انجام می شود.

دانشجو موظف است پس از پایان نیم سال اول و آغاز نیم سال دوم نسبت به انتخاب استاد راهنمای، سپس انتخاب موضوع پایان نامه خود اقدام کند تا بتواند همزمان با آغاز نیمسال سوم تحصیلی موضوع پایان نامه خود را در کمیته تخصصی گروه و دانشگاه به تصویب برساند.

روش ارزیابی

ارزشیابی پایان نامه دانشجو براساس آینه نامه آموزشی کارشناسی ارشد در جلسه دفاع از آن، با حضور هیات داوران انجام می گیرد

تعیین ملزمومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

- پاور پوینت، فلاش مدیا و ویدئو پرژکتور.

منابع پیشنهادی

منابع اصلی

الاس العلية لكتابه رسائل الماجستير (١٩٩٢)، حسن، عبدالغنى، الخضيرى، محسن احمد، - مكتبة الانجلو المصرية - القاهرة



الاسن العلمية لكتابه الرسائل الجامعية، محمد منير حجاب (٢٠٠٠م) دار القجر للنشر والتوزيع -القاهرة
أصول البحث العلمي (اعداد وكتابة ونشر البحوث والرسائل العلمية) ١٩٩٦؛ احمد عبد المنعم حسن، المكتبة الاكاديمية، القاهرة



جدول پیشنهادی ارائه دروس آموزشی براساس نیم سال های تحصیلی
دروس نیمسال نخست:

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد جلسات	تعداد ساعت	پیش نیاز
۱	تحلیل صرفی و نحوی متون ادبی	۲	۱۶	۳۲	ندارد
۲	تحلیل متون ادبی با رویکرد بلاغت قدیم و جدید	۲	۱۶	۳۲	***
۳	نقدهای ادبی	۲	۱۶	۳۲	***
۴	تفسیر ادبی قرآن کریم	۲	۱۶	۳۲	***
۵	روش تحقیق، مقاله‌نویسی و سمینار در مسائل ادبی	۲	۲۴	۴۸	- پایه (نظری) - عملی)

دروس نیمسال دوم:

۶	تحلیل و نقد شعرونثر از آغاز تا پایان دوره اموی	۲	۱۶	تخصصی (نظری)	۳۲	***
۷	تحلیل و نقد شعر دوره عباسی	۲	۱۶	تخصصی (نظری)	۳۲	***
۸	تحلیل و نقد نثر دوره عباسی	۲	۱۶	تخصصی (نظری)	۳۲	***
۹	تحلیل و نقد شعر دوره معاصر	۲	۱۶	تخصصی (نظری)	۳۲	***
۱۰	تحلیل و نقد نثر دوره معاصر	۲	۱۶	تخصصی (نظری)	۳۲	***
۱۱	ادبیات تطبیقی	۲	۱۶	تخصصی (نظری)	۳۲	***

نیمسال سوم:

(انتخاب ۶ واحد از دروس اختیاری براساس سیاست های حاکم بر دانشگاه و توانایی علمی گروه در ارائه دروس)

۱۲	یک درس اختیاری	۲	۱۶	اختیاری (نظری)	۳۲	***
۱۳	یک درس اختیاری	۲	۱۶	اختیاری (نظری)	۳۲	***
۱۴	یک درس اختیاری	۲	۱۶	اختیاری (نظری)	۳۲	***
۱۵	پایان نامه	۴-۶		الزامی		دارد

